

Izvještaj o održivom razvoju 2009.

Sadržaj

3	O izvještaju
4	Izjava predsjednika Uprave
6	Ključni pokazatelji i napredak u ostvarenju ciljeva
9	O nama
13	Održivost u CEMEXu
21	Naši ljudi
29	Naši susjedi
33	Naši poslovni partneri
37	Naš svijet
47	Naši pokazatelji održivosti
51	Nagrade
52	Inicijative i organizacije u kojima sudjelujemo - globalno i lokalno

O izvještaju

Želja nam je da glavne karakteristike ovog i budućih izvještaja budu kontinuitet, vjerodostojnost i usporedivost ključnih pokazatelja održivosti.

Ponosni smo što vam možemo predstaviti svoj prvi javni izvještaj o održivom razvoju. Izvještaj obuhvaća trogodišnje razdoblje od 2007. do 2009. godine, a ubuduće ćemo ga objavljivati svaku drugu godinu u standardnom obliku, te u ostalim godinama u skraćenom obliku.

Naš prvi izvještaj o održivosti još je jedan korak bliže poslovanju prema načelima održivog razvoja. Namjera nam je pružiti informacije našim interesnim skupinama o napretku koji ostvarujemo u poslovanju u odnosu na održivi razvoj i obvezati se na stalno provođenje aktivnosti kojima takvom razvoju možemo doprinijeti. Želja nam je da glavne karakteristike ovog i budućih izvještaja budu kontinuitet, vjerodostojnost i usporedivost ključnih pokazatelja održivosti.

Sadržaj izvještaja obuhvaća proizvodnju cementa u tri tvornice u Kaštelima, Solinu i Klisu; "Sv. Juraj", "Sv. Kajo" i "10. kolovoz". Buduće izvještaje proširit ćemo postupno tijekom narednih godina podacima o radu terminala te betonskim operacijama na lokacijama u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Crnoj Gori, uzimajući u obzir usporedivost izvještaja tijekom različitih razdoblja izvještavanja.

U pripremi izvještaja koristili smo GRI (Global Reporting Initiative) G3 vodič, CEMEXove globalne smjernice za izvještavanje o održivosti i CSI protokol cementne industrije, nastojeći tako poboljšati komunikaciju s našim interesnim skupinama na otvoren i sveobuhvatan način. Izvještaj CEMEX Hrvatske ostvaruje zahtjeve razine primjene B, GRI G3 vodiča, dok globalni CEMEXov izvještaj ostvaruje zahtjeve razine A+, GRI G3 vodiča.

Vjerujemo da će izvještaj o održivosti biti koristan našim zaposlenicima, Upravi, kupcima, dobavljačima, nevladinim organizacijama te lokalnoj zajednici. Pozivamo vas da svojim sugestijama na sadržaj, formu i razinu detalja omogućite da naš sljedeći izvještaj bude još bliži vašim očekivanjima. Pri njegovoj izradi rukovodit ćemo se vašim povratnim informacijama na ovaj izvještaj, kao i rezultatima anketa koje ćemo provesti među svojim interesnim skupinama.

Sva eventualna pitanja i komentare u vezi ovog izvještaja i njegovog sadržaja, molimo uputite na adresu: **CEMEX Hrvatska d.d. - Sektor za komunikacije i javne poslove**
Cesta dr. Franje Tuđmana b.b., 21212 Kaštel Sućurac
hr.info@cemex.com, www.cemex.hr

Izjava predsjednika Uprave

Vjerujemo da je održivi razvoj jedini dugoročno uspješan razvojni i poslovni koncept.

Opredjeljenje CEMEX Hrvatske je održivi razvoj kojim želimo ostvariti ravnotežu između dugoročnog ekonomskog rasta, zaštite okoliša, zdravlja i sigurnosti svojih zaposlenika i susjeda, u cilju razvoja i dobrobiti lokalne zajednice u kojoj poslujemo. Vjerujemo kako takav pristup stvara poslovnu izvrsnost te nas izdvaja kao poželjnog poslodavca, susjeda, poslovnog partnera i dobavljača.

Najveći smo hrvatski proizvođač cementa, što podrazumijeva i prihvaćanje velike odgovornosti. Jedna od njih svakako je konkurentnost u poslovanju. Pod tim ne mislimo samo na profitabilno poslovanje, nego i odgovoran odnos prema svim našim interesnim skupinama.

Nema veće odgovornosti od one za provođenje poslovne strategije održivog razvoja. Za to smo osigurali edukaciju i siguran rad naših zaposlenika, zatim dobre odnose s kupcima, dobavljačima i poslovnim partnerima, a ulaganjem u nove tehnologije kontinuirano pokazujemo brigu o očuvanju okoliša i unaprjeđujemo kvalitetu života svojih susjeda i lokalne zajednice. Stoga smo iznimno sretni što pred sobom imate još jedan dokaz predanosti CEMEX Hrvatske o poslovanju prema načelima održivog razvoja, za koji smo uvjereni kako će nam zajamčiti dugoročni uspjeh.

Cementna industrija se, kako u Hrvatskoj i široj regiji, tako i na globalnoj razini, suočava s velikim izazovima poslovanja, naročito u ovim kriznim vremenima. Ti izazovi nisu zaobišli ni našu tvrtku i svakako su utjecali i na naše poslovanje.

Ponosan sam što ipak mogu reći kako, unatoč teškim vremenima, ne odustajemo od poslovanja utemeljenog na održivosti i nastojimo ta načela primijeniti u svim aspektima poslovanja. Vjerujemo da je održivi razvoj jedini dugoročno uspješan razvojni i poslovni koncept.

Jedan od velikih izazova s kojima se susrećemo je optimizacija naše proizvodnje korištenjem alternativnih goriva i obnovljivih izvora energije, čime ćemo zadržati konkurentnost i smanjiti negativan utjecaj na okoliš. Iako je okruženje još uvijek prilično složeno, smatramo da će upornost i dobra strategija pokazati kako je takav način poslovanja nezamjenjiv radi održivosti čitavog gospodarstva.

Svi skupa trebamo raditi na izgradnji "pametnog svijeta zajedno". Vjerujem kako će naša nastojanja da izgradimo takav svijet biti prepoznata te da ćemo i dalje biti tvrtka koja raste i razvija se na temeljima održivog razvoja.

Pozivam sve vas da, u skladu sa svojom ulogom, odgovornošću i djelovanjem doprinesete stvaranju nove održive budućnosti.

Trpimir Renić
Predsjednik Uprave
CEMEX Hrvatska d.d.

Ključni pokazatelji i napredak u ostvarenju ciljeva

CEMEX je na globalnoj razini uspostavio ključne pokazatelje održivosti i postavio mjerljive ciljeve i rokove za poboljšanje, odnosno smjernice koje trebaju slijediti sve zemlje u kojima CEMEX djeluje.

CEMEX je na globalnoj razini uspostavio ključne pokazatelje održivosti i postavio mjerljive ciljeve i rokove za poboljšanje, odnosno smjernice koje trebaju slijediti sve zemlje u kojima CEMEX djeluje.

Opredjeljenje CEMEX Hrvatske je kontinuirano poboljšanje navedenih pokazatelja u skladu sa smjericama i ciljevima CEMEXa.

Tablica 1. Daje pregled CEMEXovih globalnih ciljeva za poboljšanje i status napretka u ostvarenju ciljeva na razini CEMEXa globalno i u CEMEX Hrvatskoj.

Tablica 2. Daje pregled (2007.-2009.) ključnih pokazatelja CEMEX Hrvatske.

Tablica 1. Status napretka u ostvarenju ciljeva CEMEX Hrvatske		
Ključni pokazatelji	CEMEXovi globalni ciljevi	Napredak CEMEX globalno / CEMEX Hrvatska
Zdravlje i sigurnost (zaštita na radu)		
Razmjer ozljeda na radnom mjestu za zaposlenike (LTI) ¹	2,5 za 2010.	▲/▲ Broj ozljeda na radu u proteklih 5 godina se smanjio 15 puta. Novi cilj je 0 ozljeda na radu, odnosno nulta stopa ozljeda na radu.
Operacije sa sigurnosnim programom treninga za vozače	100% za 2010.	▲/▼ Do kraja godine sve vozače ćemo obuhvatiti treningom sigurnosne obuke za vozače. Periodika treninga je takva da će se treninzi sigurnosne obuke održavati svakih 6 mjeseci.
Udio zaposlenika koji idu na sistematske preglede	100% za 2015.	▲/▼ 18% zaposlenika je prošlo godišnji sistematski pregled. Plan za 2012. je 50%, a za 2014. 100% udjela zaposlenika u redovitim sistematskim pregledima.
Lokalni utjecaji na okoliš		
Aktivne lokacije s planom rekultivacije rudnika	82% do 2010. 100% do 2015.	√/√ (100 %)
% proizvedenog klinkera u pećima s kontinuiranim mjerenjima emisija prašine, NOx i SOx	50% do 2010. 100% do 2015.	√/√ (100 %) Cilj premašen.
Smanjenje specifičnih emisija po toni klinkera uzimajući kao osnovu 2005. ²	50% za prašinu na 155 gr/t k* 15% za NOx na 1,667 gr/t k* 10% za SOx na 519 gr/t k* za 2015.	√/√ √/▼ √/√
		Pripreme za ugradnju SNCR opreme za smanjenje emisija NOx u tvornici "Sveti Juraj" su u tijeku. Ugradnja iste opreme u tvornici "Sveti Kajo" planira se u 2011. godini. Time će se postići zadani cilj. Cilj za specifične emisije prašine i SOx je postignut.
Klimatske promjene		
Smanjenje emisije CO ₂ /t proizvoda uzimajući kao osnovu 1990.	25% do 2015. na 602 kg	▲/▼ Specifično smanjenje CO ₂ /t cementnog proizvoda ovisi u većini o zahtjevima tržišta, odnosno da bi se postigao zadani cilj mijenja se proizvodni portfolio tvrtke.

Udio alternativnih goriva:	15% do 2015.	√/√
- udio zamjenskih fosilnih goriva (AFF)	(AFF 10%, BF 5%)	
- udio biomase (BF)	23% do 2020. (AFF 15%, BF 8%)	√/√
Udio zamjenske sirovine	12% do 2015. 15% do 2020.	√/√

* klinkera

¹ Za milijun radnih sati

² Utjecaj tržišnih okolnosti na napredak

Tablica 2. Ključni pokazatelji CEMEX Hrvatske			
	2007.	2008.	2009.
Zdravlje i sigurnost			
Razmjer ozljeda na radnom mjestu za zaposlenike (LTI) ³	3,3	2,5	1,00
Operacije sa sigurnosnim programom treninga za vozače, %	0,0	70	90
Udio zaposlenika koji idu na sistematske preglede, %	60	70	70
Lokalni utjecaji na okoliš			
Aktivne lokacije s planom rekultivacije rudnika, %	100	100	100
Udio proizvedenog klinkera u pećima s kontinuiranim mjerenjima emisija prašine, NOx i SOx, %	100	100	100
Smanjenje specifičnih emisija po toni klinkera uzimajući kao osnovu 2005. ⁴ , %	+ 0,9	-2,42	+0,91
Klimatske promjene			
Smanjenje emisije CO ₂ /t proizvoda uzimajući kao osnovu 1990., % *	+1,68	-1,38	+1,53
Udio alternativnih goriva			
- udio alternativnih fosilnih goriva (AFF), %	1,5	1,5	3
- udio biomase (BF), %	0	0,12	0,3

* + = povećanje, - = smanjenje

³ Za milijun radnih sati

⁴ Utjecaj tržišnih okolnosti na napredak

O nama

U posljednja dva desetljeća CEMEX je izrastao u jednog od vodećih globalnih distributera cementa, transportnog betona, agregata i srodnih građevinskih materijala.

CEMEX globalno

CEMEX je brzo rastuća globalna tvrtka koja svoje proizvode i usluge isporučuje u više od 50 zemalja Europe, Afrike, Azije, Sjeverne i Južne Amerike. Osnovana 1906. godine u Meksiku, tvrtka zapošljava približno 47.000 zaposlenika u više od 50 zemalja širom svijeta.

U posljednja dva desetljeća CEMEX je izrastao u jednog od vodećih globalnih distributera cementa, transportnog betona, agregata i srodnih građevinskih materijala. Neto prodaja na globalnoj razini iznosila je 14,5 milijardi USD u 2009. godini.

Preuzimanjem DALMACIJACEMENTa (današnje CEMEX Hrvatske) 2005. godine, tvrtka je, zahvaljujući stogodišnjem iskustvu u proizvodnji cementa, nastavila i još više osnažila položaj vodećeg proizvođača cementa na hrvatskom tržištu, a zauzima i značajno mjesto na drugim europskim tržištima.

Globalne operacije (31. 12. 2009.)	
Prodaja cementa (milijun tona)	65
Prodaja betona (milijun m ³)	54
Pogoni za proizvodnju betona	2016
Prodaja agregata (milijun tona)	168
Broj rudnika	391
Distribucijski centri	223
Terminali (marine)	72

CEMEX Hrvatska

CEMEX Hrvatska d.d. je od 2008. godine u 100 postotnom vlasništvu CEMEX Investments Limiteda. CEMEX u Hrvatskoj ima 670, u Bosni i Hercegovini 9, a u Crnoj Gori 10 zaposlenika.

Godina	2007.	2008.	2009.
Ukupno proizvedeno cementa - t	1.971.091	1.991.142	1.392.178

CEMEX Hrvatska upravlja s tri tvornice smještene u Kaštelima, Solinu i Klisu - "Sveti Juraj", "Sveti Kajo" i "10. kolovoz" koje odgovaraju na potrebe regionalnog tržišta u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, kao i na potrebe tržišta ostalih mediteranskih i prekomorskih zemalja.

Tvrtke kćeri: CEMEX d.o.o. Sarajevo, CEMEX Agregati d.o.o., CEMEX Beton d.o.o., BETON Klara d.o.o., DALMACIJACEMENT d.o.o., READYMIX CROATIA d.o.o., POLJE d.o.o., Ental International Limited d.o.o.

Zajednička ulaganja: Maksimir cement d.o.o..

Druge tvrtke u vlasništvu (udjeli u vlasništvu): Transport-Commerce d.d. (39,04%), CEMEX Montenegro a.d. (99,32%).

Tvrtka CEMEX d.o.o. Sarajevo osnovana je u rujnu 2005. godine, a započela je s prodajom na teritoriju Bosne i Hercegovine u ožujku 2006. godine. Tvrtka je također postala vlasnikom terminala u Prijedoru kupnjom udjela od tvrtke G.P. Mrakovica.

Naša vizija održivog CEMEXa sastoji se u izgradnji uspješne konkurentne tvrtke koja ima pozitivan utjecaj na ljude i planet kroz suradnju sa zaposlenicima, zajednicama, poslovnim partnerima i društvom općenito.

Upravljanje, obveze i uključenost

Postupak globalizacije naše tvrtke, koji karakteriziraju rast i zemljopisna ekspanzija, zahtijevao je integraciju mnogih različitih kultura. Da bismo ujedinili i ojačali svoj integritet diljem svijeta, moramo se pobrinuti da naše vrijednosti i načela budu ugrađena u aktivnosti u svakoj zemlji u kojoj poslujemo.

Postojanje snažne, zajedničke korporativne kulture, odnosno jasnih vrijednosti i standarda ponašanja, iniciralo je 1999. godine proces kreiranja jedinstvenog dokumenta kojim se potiče konzistentnost ponašanja u različitim zemljama i kulturama, doprinosi stvaranju reputacije CEMEXa kao dobrog korporativnog građanina te jača globalni identitet i kultura.

Naša vizija održivog CEMEXa sastoji se u izgradnji uspješne konkurentne tvrtke koja ima pozitivan utjecaj na ljude i planet kroz suradnju sa zaposlenicima, zajednicama, poslovnim partnerima i društvom općenito.

Temelji koji nas definiraju predstavljaju skup načela i smjernica koje su okvir za široki raspon poslovnih praksi i odnosa iz kojih proizlazi sve što je sadržano u našem Kodeksu:

- > **naša misija** jest služiti globalnim potrebama gradnje za naše klijente i građevnim vrijednostima naših ulagača tako što ćemo postati najučinkovitija i najprofitabilnija tvrtka s građevinskim rješenjima na svijetu. Da bismo ispunili ovu misiju, zajedno s klijentima radimo na izgradnji boljeg svijeta tzv. "pametnog svijeta zajedno", nudeći im najkvalitetnije proizvode i usluge, čime rastemo i postajemo najbolja opcija za naše ulagače u industriji građevinskih materijala;
- > **naše vrijednosti** te naši etički i poslovni kodeksi ključni su za naš pristup održivom razvoju. Naše svakodnevne aktivnosti vođene su vrijednostima koje su podrška našoj predanosti društvu. Naše vrijednosti su:
  - SURADNJA:** raditi s ostalima u zajedničkom nastojanju prema izvrsnosti
  - INTEGRITET:** uvijek raditi pošteno, odgovorno i s poštovanjem
  - VODSTVO:** zacrtati budućnost i usredotočiti naše napore na uslugu, izvrsnost i konkurentnost.

Naš Kodeks etičkog i poslovnog ponašanja postavlja najviše etičke standarde koje svi trebamo slijediti.

Korporativno upravljanje

Naše je opredjeljenje primjena najviših standarda u upravljanju. Na globalnoj razini, 7 od 13 članova Uprave CEMEXa potpuno je neovisno o sustavu upravljanja i nemaju nikakvih komercijalnih ili obiteljskih veza s tvrtkom.

Funkcijske cjeline upravljanja tvrtkom

Upravljanje tvrtkom provodi se u okviru tri skupine funkcija: lokalnih, koordiniranih i integriranih.

Lokalne funkcije u cijelosti odgovaraju predsjedniku Uprave, a čine ih Cementne operacije, Prodaja i logistika te Betoni i agregati. Koordinirane funkcije obuhvaćaju Strateško planiranje, Ljudske potencijale, Pravne poslove, Korporativne komunikacije, Zaštitu okoliša i Sigurnosne poslove. Većim dijelom (80%) odgovaraju predsjedniku Uprave, a manjim dijelom (20%) odgovaraju Regionalnim direktorima. Integrirane funkcije, Kontroling, Riznica, Porezi, Informatički odjel i Nabava potpuno odgovaraju Regionalnim direktorima.

Izvršni rukovoditelji CEMEX Hrvatske izvještavaju Upravu CEMEXa, odnosno regionalne predsjednike i direktore za svako funkcionalno područje. Na taj se način omogućuje kvalitetna razmjena informacija važnih za uspješno poslovanje kako svih lokalnih organizacija, tako i CEMEXa u cjelini.

Mi u CEMEX Hrvatskoj sustavno pronalazimo nove načine za prepoznavanje potencijalnih rizika koji mogu utjecati na naše poslovanje, imovinu, zaposlenike i lokalnu zajednicu.

Prilikom davanja ocjena uspješnosti direktora i rukovoditelja CEMEX Hrvatske u obzir se uzima i ostvarenje postavljenih ciljeva održivog razvoja.

Svi izvršni rukovoditelji CEMEX Hrvatske imaju određeni stupanj odgovornosti u različitim aktivnostima i projektima, poput razvoja zaposlenika, zaštite okoliša ili ostvarenja dijaloga s različitim interesnim skupinama.

U tvrtki smo uspostavili sustav koji izvršnim direktorima omogućuje pravovremeno dobivanje informacija od značaja za poslovanje, te mehanizme za anonimno i povjerljivo primanje prigovora i pritužbi, uključujući i one za neetičko ponašanje. Sustavno pratimo sve promjene u propisima i očekivanjima raznih interesnih skupina, kako bismo po potrebi usklađivali poslovanje i poslovne planove.

Uprava jednom godišnje ocjenjuje primjerenost, pogodnost i učinkovitost sustava upravljanja i donosi odluke i predlaže aktivnosti u svijetlu opredjeljenja za stalno poboljšanje ekonomskih, društvenih i okolišnih pokazatelja.

Upravljanje rizikom

Mi u CEMEX Hrvatskoj sustavno pronalazimo nove načine za prepoznavanje potencijalnih rizika koji mogu utjecati na naše poslovanje, imovinu, zaposlenike i lokalnu zajednicu.

Procjena rizika također obuhvaća društvene i okolišne rizike. Provodimo je na način da prepoznamo "najbolju praksu" CEMEXa u pojedinim operacijama širom svijeta, a zatim procjenjujemo mogućnost njene primjene u Hrvatskoj. Također jednom godišnje provodimo interni nadzor u suradnji s FM Globalom, vodećom tvrtkom za osiguranje imovine, korištenjem metode stupnjevanja zaštićenosti u odnosu na pojedine rizike. Nadalje, uvodimo sustav za praćenje i smanjenje rizika od zloupotreba, kao što su zloupotreba imovine ili informacija u našem poslovanju.

Održivost je ključna strateška odrednica našeg poslovanja. Sposobnost da učinkovito upravljamo pokazateljima održivosti izravno će utjecati na naš dugoročni poslovni i financijski uspjeh.

Slobodno tržišno natjecanje

Konkurentska djelovanja uvijek moraju biti opravdana čvrstim poslovnim razlozima. Zaposlenici se moraju savjetovati s pravnim savjetnikom naše tvrtke prije dogovaranja ili potpisivanja nagodbi i ugovora ili poduzimanja radnji za koje nisu sigurni jesu li u skladu sa zakonima i propisima trgovanja i konkurentnosti.

Svi naši djelatnici koji su u kontaktu s tržištem redovito se educiraju te se njihovo poznavanje Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja redovito provjerava.

Pridržavanje propisima

U CEMEX Hrvatskoj se sve poslovne aktivnosti provode u skladu s pozitivnim propisima RH i međunarodnim sporazumima koji su u Republici Hrvatskoj ratificirani.

Od socijalne stanogradnje, do najviših nebodera, od najčvršćih brana, do najnovijih autocesta, ljudima pomažemo da idu za svojim snom i grade bolju budućnost.

Održivost u CEMEXu

Svijet CEMEXa

Svakoga dana, u stotinama zajednica diljem svijeta CEMEXovi zaposlenici klijentima pomažu odgovoriti na teške tehničke izazove. Od socijalne stanogradnje, do najviših nebodera, od najčvršćih brana, do najnovijih autocesta, ljudima pomažemo da idu za svojim snom i grade bolju budućnost.

Postavlja se pitanje kako zajednički možemo djelovati bolje u natjecateljskom globalnom poslovnom okruženju u kojem se interakcija tržišta odvija brzinom interneta, kako bismo u tom natjecanju i pobijedili?

Kako tom zahtjevu udovoljiti u vrijeme globalnog zatopljenja te rasta svjetskih mora, kada ljudi kojih ima sve više i više trebaju sve veću količinu materijala za gradnju? Kako ćemo u takvim okolnostima biti dobar susjed i smanjiti svoj utjecaj na planet? U tome je izazov izgradnje održivog CEMEXa.

Što održivost znači CEMEXu?

To znači stalno unaprjeđivanje poslovanja kako bismo osigurali održivost svog uspjeha i to tako da naš planet uspijeva održati nas i generacije koje dolaze iza nas.

Održivost nije jednom zadani i nepromjenjivi cilj. To je stalan proces vlastitog usavršavanja radi kvalitetnijeg natjecanja, a to znači zapošljavanje najboljih ljudi, dobivanje svih dozvola koje su nam potrebne za rad, stvaranje najboljih proizvoda, pružanje najbolje usluge, jačanje vjernosti naših kupaca.

Održivost također znači izgradnju dugotrajnih odnosa sa svakom interesnom skupinom pojedinačno; najbolji način za to je stalno smanjenje našeg utjecaja, bilo da se radi o ozljedama na radu, buci, prašini ili emisijama stakleničnih plinova. Tako postupajući, moći ćemo učinkovitije surađivati s interesnim skupinama te doprinosti rješavanju problema održivosti našeg planeta.

Održivost izravno odražava temeljne vrijednosti naše tvrtke: suradnju, integritet i vodstvo. Ona također odražava naš etički kodeks kojim se vodimo u svom poslovnom ponašanju, koji doprinosi dosljednosti ponašanja zaposlenika, našim odnosima s interesnim skupinama, svakodnevnim poslovnim aktivnostima, zaštiti prirode, postupanju u skladu sa zakonima, sigurnosti i administraciji.

Sljedeća tri elementa - konkurentnost, smanjenje utjecaja i odnos s interesnim skupinama - čine stupove održivog razvoja u CEMEXu. Najjednostavnije rečeno - svi zajedno trebamo graditi pametan svijet u kojem ćemo održati svoj uspjeh na način koji će našem planetu omogućiti da održi nas i generacije koje dolaze. Ta jednostavna ideja nalazi se u srcu CEMEXovog pristupa održivom razvoju.

Naša vizija održivog razvoja jest izgraditi uspješnu i održivu tvrtku CEMEX Hrvatska koja ima pozitivan utjecaj na ljude i okoliš. Cilj nam je sagraditi konkurentniju organizaciju u skladu s našim interesnim skupinama i okolišem, osiguravajući prosperitet našeg poslovanja u regiji za generacije koje dolaze.

Najjednostavnije rečeno - svi zajedno trebamo graditi pametan svijet u kojem ćemo održati svoj uspjeh na način koji će našem planetu omogućiti da održi nas i generacije koje dolaze.

Gradimo PAMETAN SVIJET ZAJEDNO

Želimo biti poželjan poslovni partner, poželjan poslodavac i poželjan susjed. Da bismo to postigli trebamo se fokusirati na sljedeća područja:

KONKURENTNOST = podizanje kvalitete našeg rada i konkurentnosti kako bismo mogli zaposliti najbolje ljude, dobiti dozvole koje su nam potrebne i izgraditi posao koji nam je nužan za rast i boljitak. To zahtjeva kontinuirani rad na vlastitom usavršavanju dok odgovaramo na sve veće izazove svjetskog tržišta.

SMANJENJE UTJECAJA = smanjenje negativnih, a povećanje pozitivnih utjecaja naših aktivnosti i proizvoda na zaposlenike, susjede, poslovne partnere i svijet. Svi moramo pronaći načine da u svom svakodnevnom radu pomognemo CEMEXu da to postigne, jer činiti dobro i dobro poslovati više ne ide jedno bez drugog.

ODNOS S INTERESNIM SKUPINAMA = jačanje odnosa sa zaposlenicima, susjedima, poslovnim partnerima i svijetom. Uključivanje u njihov, odnosno naš svijet bitan je dio težnji prema održivosti, ključan za dugoročni poslovni uspjeh.

Samo jačanjem svih ovih odnosa postajemo održiva tvrtka koja doprinosi održivom svijetu.

Kako izgraditi PAMETAN SVIJET ZAJEDNO

Kao zaposlenici CEMEXa, svi moramo procjenjivati svoje svakodnevno djelovanje i usredotočiti se na to da postanemo održiviji, i lokalno i globalno. Graditi pametan svijet zajedno znači:

PAMETAN

U svim aspektima svog rada moramo poslovati pametnije. Neprekidno moramo unaprjeđivati svaki korak svog poslovnog ciklusa, od zapošljavanja, obuke i računovodstva do istraživanja, proizvodnje, marketinga, transporta i recikliranja proizvoda. Na ovaj ili onaj način svatko od nas igra važnu ulogu pomažući CEMEXu da postigne viši stupanj održivosti. Izazov za svakoga od nas sastoji se u tome da obavimo svoj dio kao pojedinci, kao timovi i kao tvrtka - i tako svakoga dana.

SVIJET

Moramo smanjiti svoj utjecaj na ljude i svijet oko sebe. Mi smo industrijska tvrtka koja posluje u 50 država i kao takvi utječemo na milijune života i cjelokupan planet. Od sigurnosti na radu do zadovoljstva klijenata, od buke i prašine do korištenja vode, od stakleničnih plinova do pomoći našim klijentima i kupcima naših klijenata da maksimalno iskoriste prednosti naših održivih građevinskih proizvoda. Zajedno imamo moć promijeniti tijek života na zemlji. Naš izazov je da smanjimo svoje negativne utjecaje, a povećamo pozitivne - svakoga dana.

ZAJEDNO

Moramo bolje surađivati sa svojom raznolikom zajednicom interesno-utjecajnih skupina s ciljem razvoja inovativnih rješenja. Održivost je poslovni imperativ s kojim se možemo uhvatiti u koštac samo zajednički. Samo ćemo kroz blisku suradnju sa svojim interesno-utjecajnim skupinama moći otkriti i razviti najbolja rješenja za CEMEX i svijet. Zato se moramo otvoriti prema svojim interesno-utjecajnim grupama i uključiti ih u svoje ambicije prema održivosti - i tako svakoga dana.

Nazivamo ih interesno-utjecajnim skupinama jer im pripada dio u našem poslovanju, a dijelimo ih uglavnom u četiri kategorije: naši ljudi, naši susjedi, naši poslovni partneri i naš svijet. Kako bismo razumjeli njihova razmišljanja, moramo s njima surađivati.

Naš glavni i izvršni direktor Lorenzo Zambrano, rekao je vrlo jasno:

“Moramo unaprijediti održivost svog poslovanja. To za različite ljude znači različite stvari. Za naše klijente to znači ponudu inovativnih prijedloga na svakom tržištu. Za zajednice u kojima djelujemo to znači biti dobar susjed i dobar gospodar okolišu. Za naše zaposlenike to znači radnu sredinu bez ozljeda, davanje konkurentnih naknada i povlastica te široku ponudu mogućnosti za napredovanje u karijeri. Svjesni smo da kao tvrtka možemo napredovati samo ako naše interesno-utjecajne skupine napreduju.”

Svijet CEMEXovih interesno-utjecajnih skupina

Naše interesno-utjecajne skupine uključuju sve, od pojedinaca, preko organizacija do vlada na koje mi utječemo svojim radom, bilo izravno ili neizravno. Nazivamo ih interesno-utjecajnim skupinama jer im pripada dio u našem poslovanju, a dijelimo ih uglavnom u četiri kategorije: naši ljudi, naši susjedi, naši poslovni partneri i naš svijet. Kako bismo razumjeli njihova razmišljanja, moramo s njima surađivati.

Interesno-utjecajne skupine odabrane su na osnovu kriterija “utječu na GRI pokazatelje ili su pod utjecajem GRI pokazatelja”. U interesno-utjecajne skupine spadaju pojedinci ili skupine unutar i izvan CEMEXa koje imaju specifične zahtjeve prema tvrtki.

Naše interesno-utjecajne skupine

NAŠI LJUDI: zaposlenici i njihove obitelji. Interakcija s njima odvija se na različite načine - kroz obuku i programe za napredovanje, naše interne časopise, intranet, ispitivanje mišljenja zaposlenika, obilaski članova Uprave i razgovore. Nastojimo biti poželjan poslodavac.

NAŠI SUSJEDI: zajednice u blizini mjesta u kojima poslujemo, uključujući lokalne vlasti i nevladine organizacije. Cilj nam je biti dobar susjed tako što ćemo razumjeti njihova razmišljanja i odgovoriti na povratne informacije koje od njih dobijemo. Organiziramo dane otvorenih vrata, obilaski u zajednici gdje poslujemo, sastanke s lokalnom zajednicom i savjetodavne rasprave, kao i volonterske programe te programe za razvoj zajednice.

NAŠI POSLOVNI PARTNERI: dobavljači, izvođači, distributeri, kupci i ulagači. Imamo visok postotak lokalnih dobavljača i naše uprave u mnogim zemljama poduzimaju inicijative u interesu lokalnih dobavljača. S distributerima svojih proizvoda komuniciramo kroz posebno kreirane mreže i održavamo bliski kontakt s kupcima kroz isporuku kvalitetnih proizvoda koji doprinose održivosti njihovih projekata, sastanke, uslužne centre i anketiranje. Globalno svoje dioničare o svemu obavještavamo preko internetske stranice, kroz godišnje i tromjesečne izvještaje, godišnje skupštine i objave za medije. Nastojimo biti poželjan poslovni partner.

NAŠ SVIJET: predstavnici društva općenito, poput ekoloških i drugih interesno-utjecajnih skupina, vlada, regulatora, sveučilišta i medija. S civilnim organizacijama surađujemo radi povećanja učinkovitosti naših aktivnosti za održivost. Svoja stajališta o problematici koja se tiče regulative i javne politike priopćavamo izravno nadležnim agencijama i preko strukovnih udruga. Nastojimo biti društveno odgovorni.

Vjerujemo da otvoren i iskren dijalog sa svim interesno-utjecajnim skupinama pomaže u promociji transparentnosti i jačanju našeg posla.

U procesu poslovnih aktivnosti naši zaposlenici na svim razinama i funkcijama međusobno dolaze u odnos s cijelim nizom interesno-utjecajnih skupina. Sigurni smo da samo kroz otvoren i iskren dijalog možemo osigurati održiv rast u našim poslovnim aktivnostima i ostvariti visoka očekivanja lokalne zajednice, kao i ostalih interesnih skupina.

Mi ćemo poboljšavati naše proizvode i usluge smanjujući pritom utjecaj kroz vijek trajanja, od eksploatacije, proizvodnje te učinkovite upotrebe do konačne oporabe/odlaganja.

Politika održivog razvoja CEMEX Hrvatske

Naša vizija održivog razvoja je odgovorno upravljanje zaštitom okoliša, zdravljem i sigurnošću zaposlenika te odgovoran odnos prema društvenoj zajednici radi postizanja dugoročnog poslovnog uspjeha u razvoju proizvodnje cementa.

Naša načela

Poslovanje

> Uskladiti naše poslovanje sa smjericama održivog razvoja cementne industrije, ugrađujući ih u proces donošenja odluka.

Sukladnost

> Raditi u skladu sa zakonskom regulativom, korporativnim smjericama i zahtjevima CEMEXa, kao i dobrovoljnim sporazumima za koje smo se opredijelili.

Obveza

> Razumjeti, predvidjeti i učinkovito reagirati na zahtjeve zainteresiranih strana.

Pokazatelji održivosti

> Pratiti, mjeriti, provjeravati i izvještavati o trajnom poboljšanju pokazatelja održivosti.

Preventivni pristup

> Sve naše aktivnosti temeljiti na prevenciji i na procjeni rizika u cilju eliminiranja uzroka potencijalnih nesreća.

Inovacija

> Razvijati kulturu napretka koja će integrirati smjernice održivog razvoja u nove tehnologije i usluge.

Vodstvo

> Opredjeljenje vodstva tvrtke održivom upravljanju s jasnim ciljevima, odgovornošću i za to odgovarajućim resursima.

Naše obveze

Mi ćemo:

- > Osigurati radna mjesta za naše zaposlenike i dobavljače te ćemo brinuti za zaštitu njihova zdravlja i sigurnost.
- > Planirati i upravljati našim proizvodnim postupcima sprječavajući zagađenje i očuvanje prirodnih resursa, uključujući biološku raznolikost, vodu i energiju, primjenom alternativnih sirovina, goriva i energetske učinkovitosti sukladno zakonskoj regulativi, zahtjevima CEMEXa i u suradnji s lokalnom zajednicom.
- > Poboljšavati naše proizvode i usluge smanjujući pritom utjecaj kroz vijek trajanja, od eksploatacije, proizvodnje te učinkovite upotrebe do konačne oporabe/odlaganja.
- > Stalno unaprjeđivati kvalitetu života društvene zajednice sudjelovanjem u njihovom razvoju.
- > Povezati se s relevantnim zainteresiranim skupinama, uvažavajući njihove brige i zahtjeve, a istovremeno postizati poslovne ciljeve.
- > Stalno smanjivati emisije prašine i buke.

JESTE LI ZNALI?

CEMEX je izdao 17 knjiga o očuvanju prirode u suradnji s različitim skupinama za očuvanje bioraznolikosti. U suradnji s neprofitnom organizacijom Conservation International i međunarodnim udruženjem fotografa International League of Conservation Photographers objavili smo knjigu "Klima za život: odgovor na globalni izazov".

Ovo dragocjeno djevičansko maslinovo ulje jedino je hrvatsko maslinovo ulje dobiveno iz maslinika zasadenih na saniranim površinama nekog rudnika.

Djevičansko maslinovo ulje Lintar - prvo hrvatsko ulje dobiveno iz rekultiviranog dijela rudnika

U nastojanju da optimalno iskorištavanje područja rudnika pomirimo s potrebama lokalne zajednice za ljepšim okolišem, rodila se ideja o sanaciji rudnika na način da se smanji površina, a poveća dubina kopa, čime bi se smanjio negativan vizualni učinak, a rudnik udaljio od naseljenih područja.

Tako smo u sklopu projekta sanacije i rekultivacije dijela površine rudnika na kojem je završena eksploatacija, na južnim padinama Kozjaka, zasadili impresivan maslinik. Uz manji maslinik u tvornici "Sv. Kajo", maslinik u rudniku proteže se na površini od gotovo 35.000 četvornih metara. Maslinici broje približno dvije tisuće stabala maslina, većinom sorte oblica. O njima se od sredine 2009. godine s velikom pažnjom volonteri brinu članovi Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Dalmacijacement, njih osamdesetak, većinom zaposlenika CEMEXa.

Članovi udruge u masliniku obavljaju poslove održavanja, kao što su košnja trave, prehranjivanje i rezidba maslina, a imaju postavljen i sustav navodnjavanja. Nakon prve berbe udruge je u suradnji s tvrtkom proizvela djevičansko maslinovo ulje u lokalnoj uljari u Sv. Kaji, čija su svojstva i kvaliteta ispitana u ovlaštenom prehranbenom laboratoriju.

Ulje nazvano Lintar nastalo je u jedinstvenom projektu koji je spojio inicijativu zaposlenika CEMEXa s predanošću tvrtke prema poslovanju utemeljenom na održivom razvoju. Ime Lintar stari je naziv za Kaštelanski zaljev, a dolazi od grčke riječi koja označava lijevak. Zato je i boca ulja u obliku lijevka, što mnogostruko simbolizira procese prešanja, pročišćavanja i pretakanja ulja, kao i pripadnost mediteranskom kulturnom i tradicijskom podneblju.

Ovo dragocjeno djevičansko maslinovo ulje pokazuje i neraskidivu povezanost sa zajednicom u kojoj tvrtka posluje i jedino je hrvatsko maslinovo ulje dobiveno iz maslinika zasadenih na saniranim površinama nekog rudnika.

Komina masline

Briga za okoliš i održivo poslovanje vidljivi su i u pilot projektu zbrinjavanja komine masline, otpadnog materijala koji se dobiva procesom proizvodnje maslinovog ulja, a koji smo 2008. godine pokrenuli u suradnji sa Zajednicom maslinara i uljara Hrvatske.

Prikupljena komina uvodi se tako u tehnološki proces proizvodnje klinkera i kao dio tog procesa ulazi u završni proizvod, cement. Podršku projektu zbrinjavanja maslinove komine, osim uljara i maslinara, dao je i Upravni odjel za gospodarstvo, razvitak i obnovu Splitsko-dalmatinske županije. To je bilo prvo organizirano prikupljanje ove vrste biomase u Hrvatskoj koje je s jedne strane omogućilo proizvođačima maslina i maslinovog ulja da na adekvatan način zbrinu kominu, a s druge je pokazalo koliko CEMEX brine o svom utjecaju na lokalnu zajednicu.

Kao što se sve mijene u prirodi odvijaju u ciklusima, tako je i u sustav proizvodnje cementa ovim projektom uključena biomasa, čijom se upotrebom, odnosno korištenjem njene toplinske vrijednosti, na kraju dolazi do građevinskog materijala cijenjenog u Hrvatskoj i u široj regiji, CEMEXovog cementa.

Naši ljudi

CEMEX Hrvatska traži dosljedno, pošteno i odgovorno ispunjavanje svih obveza, a posebno se cijeni proaktivan angažman zaposlenika u svim segmentima posla.

Radni odnosi i dostojan rad

Potičemo i vrednujemo kvalitetne međuljudske odnose jer time omogućujemo kvalitetan timski rad. Poštujemo međusobne različitosti, ohrabrujemo dijalog i toleranciju. Poslujemo u različitim društvenim i kulturnim okruženjima i stoga nam je u interesu izgraditi stručnjake koji mogu jednostavno komunicirati i surađivati s osobama iz različitih kultura.

CEMEX Hrvatska traži dosljedno, pošteno i odgovorno ispunjavanje svih obveza, a posebno se cijeni proaktivan angažman zaposlenika u svim segmentima posla. Na razini tvrtke definiran je transparentan sustav postavljanja ciljeva i njihovog praćenja, s kojim su upoznati svi zaposlenici.

CEMEX Hrvatska poštuje prava radnika i sve propise iz radnog zakonodavstva. CEMEX ne koristi dječji rad u svojim tvornicama. Zbog prirode posla i velikog broja zaposlenika u neposrednom procesu proizvodnje, zaštita zaposlenika i pogona, zdravlje zaposlenika i zaštita okoliša imaju prioritet. Zaposlenici se potiču na uočavanje područja u kojima je moguće poboljšati sigurnosne i zdravstvene standarde.

Profesionalni razvoj

Profesionalni razvoj i usavršavanje zaposlenika, proširivanje područja stručnosti, upoznavanje zaposlenika s misijom, vizijom, vrijednostima, proizvodima i tržištem, važni su aspekti našeg poslovanja. Time se postiže njihova maksimalna predanost ostvarenju poslovnih ciljeva.

Iznimno cijenimo i potičemo svijest o važnosti cjeloživotnog učenja, što našim zaposlenicima omogućujemo kroz programe stjecanja novih vještina, program za dodatno školovanje i prekvalificiranje. Također podupiremo poslijediplomske studije i studije poslovnog upravljanja.

Svaki zaposlenik može u dogovoru s nadređenim i u skladu s planom obrazovanja, sudjelovati u programima osposobljavanja čime stječe nova i usavršava postojeća znanja. Interni programi edukacije organiziraju se na lokalnoj, regionalnoj ili globalnoj razini, a moguće je i sudjelovanje u nekim vanjskim međunarodnim programima edukacije. Zaposlenici CEMEX Hrvatske razmjenjuju iskustva i znanja s kolegama iz CEMEXovih operacija širom svijeta.

Korporativni programi i lokalne aktivnosti

Zaposlenicima omogućujemo sudjelovanje u programima stručnog usavršavanja i dodatnog obrazovanja. U tu smo svrhu ostvarili suradnju s uglednim poslovnim školama kao što su Harvard Business School, INSEAD, London School of Economics i Stanford putem internog programa CEMEX International Management Programme (CIMP) namijenjenog razvoju menadžera.

Uspješnim zaposlenicima omogućujemo pohađanje MBA programa na spomenutim poslovnim školama. Značajnom broju zaposlenika omogućujemo sudjelovanje u internom obrazovnom programu CEMEX Learning, kojim su obuhvaćena različita stručna područja, koja se posebno definiraju za svakog zaposlenika, a u skladu s njihovim planom osobnog razvoja.

Kroz program Diplomanti u razvoju ostvarujemo suradnju s akademskom zajednicom te mladim diplomiranim inženjerima strojarstva, elektrotehnike, kemijske tehnologije, građevine i drugih usmjerenja, nudimo sudjelovanje i pohađanje jedinstvenog međunarodnog programa edukacije.

Razmjennom važnih informacija o svim aspektima poslovanja izgrađujemo osjećaj pripadnosti i odgovornosti za postizanje zacrtanih poslovnih ciljeva.

Komunikacija i angažiranost zaposlenika

Angažiranost zaposlenika se u stručnoj literaturi definira kao kognitivno i emocionalno utemeljena volja zaposlenika da osjećaju pripadnost nekoj tvrtki i da kontinuirano doprinose njenom uspjehu. Različite studije pokazale su da je visoka angažiranost zaposlenika povezana s individualnom, grupnom i korporativnom izvedbom u područjima poput zadržavanja i fluktuacije zaposlenika, produktivnosti, odnosa prema klijentima i sl., ali i čimbenika poput individualne motivacije, zadovoljstva i napredovanja zaposlenika.

Osim mjerenja indeksa angažiranosti, u procesu praćenja i djelovanja na angažiranost zaposlenika naglasak se stavlja na sljedeća područja:

- > istraživanje utjecaja različitih faktora koji utječu na angažiranost zaposlenika, poput vodstva, organizacijske etike, mogućnosti za rast i razvoj;
- > kreiranje i provođenje ciljanih planova aktivnosti kojima se pozitivno utječe na angažiranost zaposlenika kako u pojedinim odjelima tako i u tvrtki u cjelini;
- > prenošenje poruka zaposlenicima o rezultatima poslovanja i provođenju ciljanih planova aktivnosti.

Interna komunikacija

Njeguemo otvorenu komunikaciju između vodstva tvrtke i zaposlenika. Razmjennom važnih informacija o svim aspektima poslovanja izgrađujemo osjećaj pripadnosti i odgovornosti za postizanje zacrtanih poslovnih ciljeva.

Interni sustav komunikacije obuhvaća cijeli niz aktivnosti poput redovitih sastanaka sa svim zaposlenicima čime omogućujemo izravnu komunikaciju između zaposlenika i rukovodstva tvrtke, zatim internog kvartalnog glasila "Naš glas", internog mjesečnika "Naš glas extra", tjednih vijesti, oglasnih ploča, interne edukacije te korištenja promotivnih materijala u svrhu uspješne realizacije internih projekata.

Intranet - CEMEX Plaza omogućava zaposlenicima iz svih dijelova organizacije pristup važnim informacijama o poslovnim rezultatima, proizvodima, postignutim uspjesima, novostima i aktualnostima, internim natječajima i slično.

Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu

Kao značajan dio poslovne filozofije održivog razvoja, očuvanje zdravlja te svijest o tome kako sigurna i uspješna budućnost tvrtke mora biti oslonjena na zdrave ljude i zdravo radno, ali i životno okruženje, potaklo je niz inicijativa i kampanja kojima je zajednički nazivnik kontinuitet u brizi za zdravlje i sigurnost naših zaposlenika.

Očuvanje zdravlja i sigurno radno okruženje prioritet su CEMEXa. Naš cilj je svesti ozljede na radu na nultu razinu. Svi naši zaposlenici dužni su koristiti zaštitnu opremu i pohađati obuku za njezino pravilno korištenje.

Naš cilj je kreirati putokaze za održivost kroz stalnu brigu za zdravlje i sigurnost zaposlenika te osmisliti, implementirati i unaprjeđivati inovativne procedure i prakse kojima bi osigurali sigurnije, zdravije, a time i efikasnije radno okruženje s dalekosežnijim efektom osnaživanja odgovornosti individualnog doprinosa zdravlju.

Naš cilj je svesti ozljede na radu na nultu razinu. Svi naši zaposlenici džni su koristiti zaštitnu opremu i pohađati obuku za njezino pravilno korištenje.

Sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti integriran je u SMS - Sustav za upravljanje održivim razvojem. CEMEX Hrvatska certificiran je prema međunarodnoj normi OHSAS 18001 koja propisuje elemente za uvođenje sustava upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu.

Sustav obuhvaća periodične revizije i inspekcije, izobrazbu i trening osoblja, procjenu rizika, istraživanje incidenata, spremnost na odaziv za izvanredne situacije te sigurnost kooperanata i posjetitelja. Za sve visoko rizične poslove primjenjuju se odgovarajuće sigurnosne procedure.

Budući da je sigurnost na radu jedno od temeljnih načela na kojima počiva proizvodnja i distribucija proizvoda CEMEXa, proveli smo dodatno osposobljavanje za više od 200 vozača kooperanata za sigurnu vožnju.

Osim obuke vozača, CEMEXovi standardi o sigurnosti na radu nalažu da svi kamioni kojima se prevoze njihovi proizvodi moraju biti opremljeni dodatnim retrovizorom na desnoj strani te imati istaknutu naljepnicu upozorenja za motocikliste i bicikliste s porukom o opasnosti pretjecanja kamiona s desne strane.

Sljedeći korak u sigurnoj vožnji je vožnja s instruktorom. Svi vozači kooperanti će voziti s ovlaštenom osobom koja će ocjenjivati njihovu vožnju, a na temelju dobivenih ocjena će se određivati količina cementa koju će pojedini vozači moći prevesti. Dakle, ako vozač kooperant ne bude vozio u skladu s prometnim pravilima i uvjetima na cesti te dobije lošu ocjenu, njegov poslodavac će biti manje angažiran od strane CEMEXa.

Osim edukacije vozača kooperanata, CEMEX kontinuirano educira i svoje zaposlenike, većinom iz prodaje. Zaposlenici obuku završavaju u zagrebačkom AMC-u, jedinom hrvatskom centru specijaliziranom za izvođenje treninga sigurne vožnje te pri tom postaju ponosni vlasnici naljepnice za vozilo "siguran vozač".

Program dodatnog osposobljavanja za sigurnu vožnju proveden je u skladu s globalnim smjernicama CEMEXa, koji već godinama posluje prema strogim načelima očuvanja zdravlja i sigurnosti svojih zaposlenika i svih sudionika u prometu. Ona predstavlja samo jednu od brojnih akcija koje CEMEX poduzima kako bi zdravlje i sigurnost bili na prvom mjestu, što je ujedno i globalna strateška odrednica poslovanja tvrtke.

JESTE LI ZNALI?

U SAD-u testiramo tehnologiju DriveCam koja značajno smanjuje opasnost za naše vozače; radi se o pilot programu koji će CEMEXu omogućiti da ima najsigurniji vozni park na svijetu.

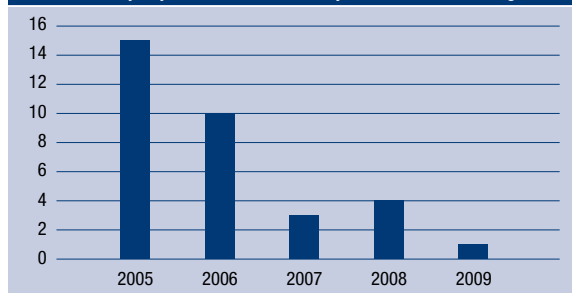

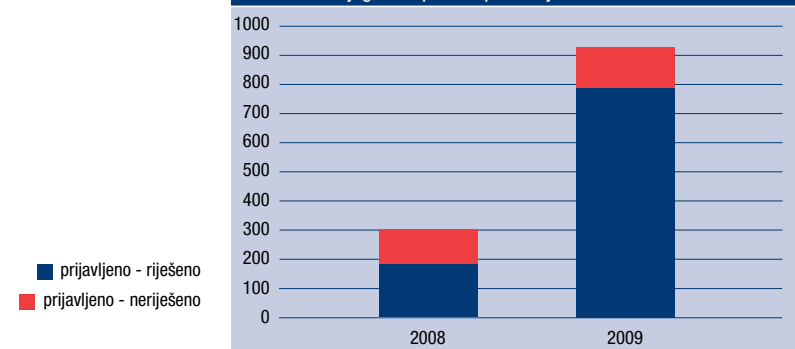
“SISTER“ baza podataka

CEMEX ima različite sustave za unaprjeđenje sigurnosti i zaštite zaposlenika pa razvija novi jedinstveni sustav - bazu podataka SISTER (Safety Information System in Effective and Real Time) koja treba omogućiti bolju komunikaciju i razmjenu najboljih praksi između zaposlenika.

Graf br.1. Broj ozljeda na radu u razdoblju od 2005. do 2009. godine

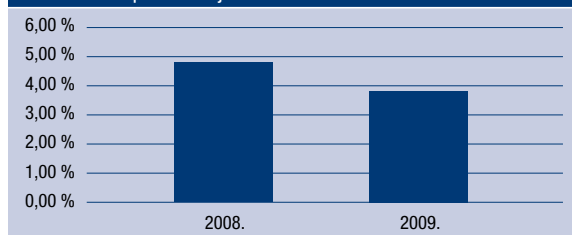

Graf br.2. Izbjegnuto/opasno upozorenje

Broj podignutih i riješenih izbjegnuto/opasno kartica u 2009. godini je 932 s ukupno 85 posto riješenih, dok je u 2008. bila podignuta 301 kartica, a riješeno samo 57 posto.

Graf br. 3. Stopa bolovanja

Stopa bolovanja je smanjena s 4,90 % u 2008. godini na 3,80% u 2009. godini.

Zdrav natjecateljski duh potiče osobni i profesionalni napredak u karijeri, ali samo ako ne ugrožava timski rad i dobru suradnju svih članova tima u skladu s vrijednostima tvrtke.

Ljudska prava

Međuljudski odnosi i kultura ophođenja

Poštujemo dostojanstvo svih naših zaposlenika. U skladu s CEMEXovim Kodeksom etičkog i poslovnog ponašanja, prema našim se zaposlenicima ponašamo s uvažavanjem, neovisno o njihovim godinama, spolu, porijeklu, religijskoj i nacionalnoj pripadnosti, socijalnom podrijetlu i bračnom stanju, spolnoj orijentaciji, invalidnosti, političkom opredjeljenju ili članstvu u sindikatu.

Potičemo kulturu tolerancije i poštivanje međusobnih različitosti te tako sprječavamo svaki oblik diskriminacije ili uznemiravanja.

Kodeks etičkog i poslovnog ponašanja CEMEXa definira elemente poput kulture sigurnosti i zdravlja na radnom mjestu, usklađenosti sa zdravstvenim propisima, urednost i čistoću, sigurnost i čuvanje imovine.

Svaki zaposlenik treba biti upoznat s Kodeksom i razumjeti misiju tvrtke, načela i interne postupke te doprinosti njihovom ostvarivanju.

Prijava kršenja Kodeksa je delikatna stvar za većinu zaposlenika pa je strukturirani pristup za rješavanje etičkih pitanja sastavni dio Kodeksa. Sa svrhom što jasnijeg procesa upravljanja pritužbama i pitanjima vezanim uz Kodeks, svaka zemlja ima svoj lokalni Etički odbor čiji su članovi uvaženi i prepoznati zaposlenici. Korporativni etički odbor najviši je autoritet za etička pitanja.

Tvrtka je na globalnom i na lokalnom nivou uspostavila razne komunikacijske kanale putem kojih naši zaposlenici mogu postavljati pitanja, davati sugestije, obavijestiti o slučajevima kršenja vrijednosti tvrtke, kao i prijaviti incidente te podnijeti dokaze neprimjerenog ponašanja.⁵

Uspješnom poslovanju tvrtke u cjelini dajemo prednost u odnosu na postizanje osobnih ciljeva, ciljeva odjela i poslovnih jedinica. Važniji nam je dugoročni razvoj tvrtke od postizanja kratkoročnih rezultata.

Zdrav natjecateljski duh potiče osobni i profesionalni napredak u karijeri, ali samo ako ne ugrožava timski rad i dobru suradnju svih članova tima u skladu s vrijednostima tvrtke.

Potičemo komunikaciju između zaposlenika na svim razinama odgovornosti, a pritom se rukovodimo korporacijskim vrijednostima. Naši zaposlenici svoje dvojbe i ideje izražavaju jasno i izravno, a konstruktivnom kritikom, uz poštivanje stajališta drugih zaposlenika, doprinose postizanju boljih rezultata.

⁵ Besplatna telefonska linija: 0800 1866, elektronička adresa: eticki.odbor@cemex.com

Antikorupcijska politika je velikim dijelom usmjerena i na pošteno tržišno natjecanje i transparentno postizanje poslovnih dogovora.

Kolektivni ugovor

CEMEX Hrvatska već dvanaest godina za redom obnavlja godišnji kolektivni ugovor sa svojim Nezavisnim sindikatom koji je učlanjen u Hrvatsku udruhu sindikata kao pridruženi član i aktivno sudjeluje u njenom radu. U Nezavisni sindikat Dalmacijacementa je učlanjeno više od 70 posto ukupnog broja zaposlenika koji nisu članovi upravljačkog tima.

Ovim se ugovorom utvrđuju bitne stavke iz pitanja radnog odnosa kao što su: radno vrijeme, odmori i dopusti, godišnji odmor i slično. Tako uz definiranje obaveza, zaposlenici na temelju ovog ugovora, ostvaruju brojna prava i beneficije, kao npr. uplatu premije dopunskog zdravstvenog osiguranja, isplatu otpremnine, jubilarne nagrade i darove djeci.

Izvršni odbor Nezavisnog sindikata sastaje se jednom tjedno, a u njegovom su sastavu predsjednik, tajnik i povjerenici iz različitih pogona CEMEXa. Članovi Izvršnog odbora izlažu uočene probleme s tjednih sastanaka na posebno organiziranim sastancima s Upravom. Nezavisni sindikat svojim članovima osigurava razne beneficije kao što su: zaštita prava iz radnog odnosa, besplatni izleti, stipendiranje djece članova sindikata, ljetovanja i povoljno kreditiranje.

Antikorupcijska politika

Sastavni dio našeg Etičkog kodeksa je antikorupcijska politika. Naši zaposlenici, menadžeri i upravitelji obvezni su ponašati se na etičan način te djelovati u skladu s propisanim etičkim načelima CEMEXa. U okolnostima stvaranja stvarnog ili mogućeg sukoba interesa, od zaposlenika, dužnosnika ili upravitelja očekuje se etično postupanje, u skladu s odredbama CEMEXovog Kodeksa etičkog i poslovnog ponašanja.

Etički odbor nije primio niti jednu prijavu vezano uz korupciju. Članovi Etičkog odbora održavaju redovne, kvartalne sastanke, a u slučaju prijave i pitanja, i po potrebi.

Antikorupcijska politika je velikim dijelom usmjerena i na pošteno tržišno natjecanje i transparentno postizanje poslovnih dogovora. Pritom koristimo CEMEXove procedure i metodologiju procesa nabave, koja uključuje uspostavljanje tzv. koordinacijskih timova, specijalista iz odgovarajućih odjela.

Time se omogućuje potpuno transparentan postupak odobravanja ugovora, isključuje subjektivnost i bilo kakav oblik korupcijskog ponašanja. Prije konačnog potpisivanja, ugovor prolazi proces odobravanja od strane svih nadležnih odjela, pa tako i verifikaciju pravnog odjela.

Naši susjedi

Naše sudjelovanje može uključivati savjetovanje, upravljanje, sponzorstvo, donaciju ili bilo koji drugi oblik podrške koji uključuje naše proizvode, sredstva i/ili usluge.

CEMEX promiče i pridonosi razvoju lokalnih zajednica putem očuvanja okoliša, njeguje prijateljske odnose na obostranu korist i održava otvorenu, dvosmjernu komunikaciju. Naše sudjelovanje može uključivati savjetovanje, upravljanje, sponzorstvo, donaciju ili bilo koji drugi oblik podrške koji uključuje naše proizvode, sredstva i/ili usluge.

CEMEX ima dugu tradiciju u poticanju razvoja zajednice, naročito u projektima povezanim s očuvanjem okoliša, obrazovanjem, kulturom, sportom i održivom gradnjom.

Dajemo podršku našim zaposlenicima u djelatnostima i događajima koji pridonose razvoju naših zajednica i u organizacijama koje omogućuju razvoj zajednice, pod uvjetom da takva podrška ne utječe na njihove poslovne obveze.

Naš je cilj razviti snažnu vezu s lokalnim zajednicama, organizacijama i lokalnim vlastima oko naših postojećih i budućih lokacija. Želimo biti dobar susjed. To ćemo ostvariti kroz učinkovito uključivanje i minimiziranje utjecaja naših postrojenja, rudnika i logistike na lokalnu zajednicu.

Naša strategija za izgradnju pozitivnih dugoročnih odnosa je suradnja s našim susjedima i upravljanje utjecajima kao što su emisije u zrak, prašina, buka i promet.

Kontinuirano uključujemo lokalne zajednice, organizacije i lokalnu samoupravu u naše aktivnosti s ciljem stvaranja obostranog razumijevanja i ispunjavajući njihove potrebe.

Cement je osnova društvenog razvoja i pruža mnoge koristi kao što su stambeni objekti, javne zgrade, transport i infrastruktura. Beton s cementom je u svijetu najčešće upotrebljavan materijal nakon vode - koristi se više od 2,5 tone po osobi godišnje.

Smjernice korporativnih društvenih ulaganja

Kao odgovoran član svjetske zajednice CEMEX izravnim putem i kroz legitime organizacije sudjeluje u programima i aktivnostima kojima je cilj integracija, razvoj i poboljšanje kvalitete života u zemljama u kojima posluje.

Društvena ulaganja odnose se na razne izvore kojima se podupiru interne i zajedničke inicijative te uključuju novac, davanja kroz imovinu, proizvode i usluge, razna sponzorstva i volontiranje zaposlenika.

Odgovorani smo susjed te doprinosimo edukaciji, kulturi i sportu u lokalnim zajednicama u kojima poslujemo. Također, kroz infrastrukturna ulaganja i usluge doprinosimo stvaranju javnih dobara, a krajnji cilj naših društvenih ulaganja jest doprinos održivom razvoju.

Društvena ulaganja sastavni su dio poslovanja CEMEXa te trebaju:

- > biti proaktivna. Naš pristup uključuje otvorenu politiku djelovanja koja nadilazi filantropiju i stremi inovativnim rješenjima.
- > biti vezana uz naše poslovanje. Naša ulaganja su učinkovitija kad su povezana (i tematski i zemljopisno) s našim glavnim djelatnostima. Stoga prioritet dajemo inicijativama koje su vezane uz proizvodnju građevinskog materijala i lokacije na kojima poslujemo.

CEMEX ne podržava pojedinačne osobe, političke stranke ili kampanje i sukobe interesa.

- > doprinosti rješavanju potreba ključnih interesnih skupina. Naša ulaganja su osmišljena globalno, ali je njihov primarni cilj unaprijediti kvalitetu života lokalno - u sredinama u kojima poslujemo. Stoga dajemo prednost rješavanju onih pitanja koja smo prepoznali kroz dijalog i suradnju s različitim interesno-utjecajnim skupinama.
- > prikupiti što više različitih sredstava. U cilju povećanja učinkovitosti društvenih ulaganja, uz novac, koristimo sve nenovčane izvore koji su nam dostupni (naše proizvode i usluge, znanje i vještine naših zaposlenika te tehnologiju).
- > dodati vrijednost sklapanjem partnerstava. Aktivno potičemo partnerstva s javnim, građanskim i privatnim organizacijama, kako bi se dugoročno riješili društveni problemi. Poželjno je da sve inicijative uključuju barem jednog partnera.
- > biti vrednovana i objavljena. Naša društvena ulaganja su javna i iza njih stoji tržišna marka CEMEX. Ona trebaju biti praćena, vrednovana te komunicirana interno i eksterno.

Područja društvenih ulaganja

CEMEX nastoji unaprijediti kvalitetu života zajednice u sljedećim ključnim područjima:

Okoliš.

- > Očuvanje okoliša i inicijative za zaštitu okoliša i njegove biološke raznolikosti.

Obrazovanje.

- > Organiziranje profesionalnog obrazovanja i obuke za građevinske poslove, stvaranje novih radnih mjesta u građevinskom sektoru, ali i ostalim područjima koja su od važnosti za lokalnu zajednicu.

Razvoj lokalne zajednice

- > Poticanje raznih društveno korisnih akcija i potpora različitim inicijativama, ovisno o potrebama zajednice.

Kultura i sport

- > Potpora različitim kulturnim, umjetničkim i sportskim projektima i događanjima.

CEMEX ne podržava:

- > pojedinačne osobe, političke stranke ili kampanje i sukobe interesa
- > projekte koji počivaju na diskriminaciji korisnika na temelju njihove rase, spola, etničke pripadnosti ili spolne orijentacije
- > inicijative koje uključuju preuzimanje vladinih funkcija, obveza i odgovornosti.

Detaljne "Smjernice korporativnih društvenih ulaganja" dostupne su na internetskoj stranici www.cemex.hr

Naša vizija budućnosti ogleda se i u suradnji s akademskom zajednicom te potpori novim generacijama mladih stručnjaka.

Ulaganje u kvalitetu življenja i poslovanja

Podupiranjem projekata koji pomažu razvoj lokalne sredine uzvraćamo gostoprimstvo zajednici u kojoj poslujemo. Pritom ulažemo ne samo financijska sredstva, nego i znanje, iskustvo i kontakte koji doprinose ugledu građevinske struke u lokalnoj zajednici. Naša vizija budućnosti ogleda se i u suradnji s akademskom zajednicom te potpori novim generacijama mladih stručnjaka.

Financijski doprinos lokalnoj zajednici

CEMEX Hrvatska je kao aktivan partner lokalnoj zajednici tijekom 2007., 2008. i 2009. godine, pomažući brojne edukativne, kulturne, sportske i ostale projekte koji pridonose razvoju kvalitete života, dodijelio više od 22,5 milijuna kuna.

Ekološke škole

U svojim nastojanjima da aktivno sudjeluje u životu lokalne zajednice u kojoj posluje, CEMEX Hrvatska je već niz godina kum trima eko-školama s područja Kaštela i Solina: OŠ Kneza Mislava iz Kaštela te OŠ Don Lovre Katić i OŠ Vjekoslav Parać s područja Solina.

Osmišljavajući zajednički različite oblike suradnje između škole i tvrtke doprinosimo održivom razvoju naše zajednice. Primjeri dobre suradnje rezultirali su brojnim zajedničkim akcijama kao što su pošumljavanje rudnika, Dani otvorenih vrata, likovni natječaji, radionice i predavanja o proizvodnji cementa ili terenska nastava u tvornici cementa.

Naša potpora omogućila je realizaciju brojnih školskih projekata koji uključuju zbrinjavanje otpada, štednju vode, zbrinjavanje baterija i slično. Ovim dugogodišnjim kumstvom uspješno smo povezali dva aspekta društvene odgovornosti: brigu o okolišu i ulaganje u obrazovanje.

Suradnja s akademskom zajednicom

Razvijamo i njegujemo intenzivnu suradnju s obrazovnim institucijama i strukovnim udruženjima kao što su fakulteti, visoke i srednje škole te strukovne udruge. Svojim doprinosom jačamo neophodnu suradnju gospodarskog sektora i znanosti.

Zahvaljujući suradnji sa splitskim Ekonomskim i Građevinskim fakultetom, studentima je omogućena studentska praksa, kao i suradnja na seminarskim, diplomskim i poslijediplomskim radovima, čime se studenti izravno uključuju u gospodarske tokove.

Drugi segment suradnje odnosi se na provođenje aktualnih obrazovnih programa na fakultetima, koji odgovaraju na naše globalne potrebe za usavršavanjem zaposlenika te sudjelovanje na projektima i istraživačkim radovima kako studenata, tako i profesora.

Naš projekt CEMEX STUDENT namijenjen je profesionalnom razvoju studenata građevinskih fakulteta u Hrvatskoj kojim se akademska izvrsnost pojedinca stavlja u poslovno okruženje dajući tako važan doprinos građevinskoj sveučilišnoj zajednici. Kroz ovaj program, najboljim studentima je omogućeno stručno obrazovanje u nekom od inozemnih pogona CEMEXa tijekom kojeg se upoznaju s građevinskim materijalima, vrhunskom poslovnom okolinom i naprednim tehnologijama.

Naši poslovni partneri

Mi kroz suradnju s poslovnim partnerima potičemo upotrebu cementa i betonskih proizvoda kao dio održivijeg pristupa u gradnji.

Cilj CEMEXa je biti prvi izbor pri nabavi građevnog materijala. Da bismo to ostvarili i održali moramo osigurati visoko kvalitetne, konkurentne i inovativne proizvode koji su korisni društvu i omogućuju sigurniju, produktivniju i "zeleniju" gradnju.

Međutim, to ne možemo ostvariti sami nego u suradnji s poslovnim partnerima kroz vrijednosni lanac: dobavljač, kooperant, distributer i kupac.

Građevinski materijali koje CEMEX osigurava nisu gotov proizvod, oni su komponente za građevinsku industriju. Mi kroz suradnju s poslovnim partnerima potičemo upotrebu cementa i betonskih proizvoda kao dio održivijeg pristupa u gradnji. To znači smanjivanje utjecaja na okoliš u iskorištavanju prirodnih resursa, proizvodnji, transportu, upotrebi građevnog materijala te održavanju i deponiranju zgrada i infrastrukture na kraju životnog vijeka, proizvedenih od naših proizvoda. U tom smislu cilj CEMEXa je podizanje svijesti i odgovornosti u nabavnom lancu i izboru dobavljača s dobrom sigurnosnom praksom, radnim standardima i okolišnim pokazateljima.

Također, CEMEX podržava male, lokalne, dobavljače na način da povećava njihove vještine, obujam posla i pomaže im u održivom razvoju.

U našem vrijednosnom lancu važnu kariku čine kooperanti kojima povjeravamo one dijelove cjelokupnog procesa u kojima su oni učinkoviti, brzi i fleksibilni. Na taj način CEMEX omogućava zapošljavanje dijela lokalnih poduzetnika i manjih tvrtki, dok istovremeno na sebe preuzima veću specijalizaciju i izvrsnost u cjelovitom proizvodu i procesu.

Naši distributeri trebaju biti odlični poznavatelji CEMEXovih proizvoda, ali i krajnjih kupaca, trendova na tržištu. Oni su važni zbog vrijednih odnosa koje grade s krajnjim kupcima. Njima, opet, kao krajnjoj točki u našem vrijednosnom lancu, posvećujemo posebnu pozornost. Ulažemo puno rada i vremena kako bismo što bolje sagledali njihove potrebe i preduhitrili želje uvijek iznova inovativnim proizvodima, posebnim uslugama i paketima, čime zadržavamo njihovu vjernost i gradimo dugoročne odnose povjerenja.

JESTE LI ZNALI?

CEMEXovi istraživači u Švicarskoj i Meksiku razvili su građevinske materijale povećane energetske učinkovitosti te čak i cement koji sprječava širenje opasnih bakterija u bolnicama i na farmama.

Proizvodimo cement, beton i agregat. Naši materijali su kamen temeljac društva, nužni za ekonomski razvoj i poboljšanje kvalitete življenja.

Naši proizvodi i usluge

Mi smo vertikalno integrirana tvrtka za proizvodnju, prodaju i distribuciju građevinskih materijala.

Proizvodimo cement, beton i agregat. Naši materijali su kamen temeljac društva, nužni za ekonomski razvoj i poboljšanje kvalitete življenja.

Osnovne robne marke i proizvodi

UVREČANI CEMENT

DALMACIJACEMENT OPTIMO

> miješani portland cement CEM II/B-M (S-LL) 32,5N

DALMACIJACEMENT STRUKTO

> miješani portland cement CEM II/B-M (S-LL) 42,5N

RASUTI CEMENT

CEM II/B-M (S-LL) 42,5N

> miješani portland cement s udjelom 65-79% klinkera i 21-35% dodataka

CEM II/A-S 42,5R

> portlandski cement s dodatkom zgure sadrži 80-94% klinkera i 6-20% visoko kvalitetne zgure

CEM III/B 32,5N SR-LH

> sulfatootporni metalurški cement niske topline hidratacije s udjelom zgure 66-80% te 20-34% klinkera

CEM I 42,5R

> portlandski cement s udjelom 95-100% klinkera

CEMEX u Hrvatskoj poslužuje kupce izravno iz svojih tvornica te s četiri terminala:

- Podosud u zapadnom dijelu Zagreba (depo za uvrečani i rasuti cement)
- Maksimir u istočnom dijelu Zagreba - Sesvete (depo za rasuti cement)
- Bakar u Bakarskom zaljevu (depo za rasuti cement)
- Metković na obali rijeke Neretve (depo za rasuti i uvrečani cement)

Kupce iz Bosne i Hercegovine CEMEX opskrbljuje izravno iz svojih tvornica

ili iz depoa u Metkoviću u Hrvatskoj te s dva terminala i šest depoa u Bosni i Hercegovini:

- Prijedor, istočni dio grada (terminal za rasuti i uvrečani cement)
- Blatna između Novog Grada i Bosanske Krupe (terminal za rasuti cement)
- Bihać (depo za uvrečani cement)
- Banja Luka (depo za uvrečani cement)
- Tomislavgrad (depo za uvrečani cement)
- Kupres (depo za uvrečani cement)
- Mostar (depo za uvrečani cement)
- Cazin (depo za uvrečani cement)

Kupce u Crnoj Gori CEMEX opskrbljuje uvrečanim i rasutim cementom s terminala u luci Bar ili neposredno iz svojih tvornica.

Prilagodavamo svoje usluge tako da odgovaraju različitim tržištima. Naša poslovna strategija je okrenuta kupcu, što znači da uvijek želimo prepoznati buduće zahtjeve kupca i biti spremni izići mu u susret zadovoljenjem njegovih, ne samo trenutnih, nego i budućih potreba.

Svi naši proizvodni procesi cementa certificirani su u skladu sa zahtjevima međunarodne norme za upravljanje kvalitetom ISO 9001.

Odgovornost za proizvod

Naše je opredjeljenje osigurati najvišu razinu kvalitete naših proizvoda. Svi naši proizvodni procesi cementa certificirani su u skladu sa zahtjevima međunarodne norme za upravljanje kvalitetom ISO 9001.

Graditeljska nagrada CEMEX

U stalnom nastojanju da prepozna i nagradi predan rad i kreativnost CEMEX je utemeljio Graditeljsku nagradu CEMEX kojom se promiče kultura inovacije u građevini te potiče prepoznavanje talenata u arhitekturi.

Danas nagrada okuplja radove iz većine zemalja u kojima CEMEX posluje, a dodjeljuje se u tri glavne kategorije: "stambene građevine", "javne i poslovne građevine" te "infrastrukturne građevine" i dvije posebne kategorije: "pristupačnost" (za projekte koji poštuju načela dostupnosti objekata invalidnim osobama) te "održiva gradnja". Hrvatska svojim projektima konkurrira za nagrade od 2006. godine, a ostvarila je zapažene međunarodne rezultate projektima kao što su Morske orgulje iz Zadra, Skradinski most, Kuća FN iz Zagreba, splitska Riva itd.

Dodjeljujući Graditeljsku nagradu CEMEX prepoznajemo inovativnost i izvornost koje unapređuju okruženje u kojem živimo i radimo. Posebno smo ponosni na naš udio u izgradnji boljeg svijeta za sve nas - na naše proizvode koji su ugrađeni u ova vrhunska graditeljska ostvarenja.

Označavanje proizvoda

Proizvodi CEMEX Hrvatske označeni su i usklađeni sa svim zakonskim propisima koji su primjenljivi na označavanje proizvoda, uključujući sigurnosne podatke o proizvodu. U proteklom razdoblju nije bilo prigovora kupaca, a ni nadležnih organa na označavanje proizvoda.

Naša je Politika korištenje prioritarno domaćih i lokalnih dobavljača roba i usluga. Zapošljavanje lokalnog stanovništva i razvijanje odnosa s lokalnim dobavljačima doprinosi regionalnom razvoju. Stoga je CEMEX s Obrtničkom komorom Splitsko-dalmatinske županije, Udruženjem obrtnika Kaštela, 2007. godine potpisao Memorandum o suradnji.

Od naših dobavljača roba i usluga očekujemo da poštuju najviše vrijednosti i standarde poslovanja CEMEXa, uključujući zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, zaštitu okoliša te poštivanje ljudskih prava.

Kako bismo ostvarili razvoj jednake razine kulture poslovanja, planiramo izraditi priručnik Smjernice za održivu nabavu koji će u kriterije za odabir uključiti dodatne principe i smjernice održive nabave. Našim dobavljačima i izvođačima aktivno ćemo pružati pomoć u razumijevanju i provođenju istih smjernica.

Naš svijet

Imamo sustav upravljanja okolišem za smanjenje emisija i upotrebe energije, zaštite i poticanja bioraznolikosti, očuvanje voda i ostalih prirodnih resursa te smanjenje otpada.

Naša industrija temelji se na prirodnim resursima i energiji. Mi razumijemo važnost održavanja ravnoteže između naših potreba i dostupnosti prirodnih resursa. Zdrav eko sustav je ključan za održavanje ekonomskog i socijalnog razvoja i daljnjeg poboljšanja kvalitete života ljudi.

CEMEX vrlo ozbiljno sagledava očuvanje resursa i održavanje zdravog okruženja. Imamo sustav upravljanja okolišem za smanjenje emisija i upotrebe energije, zaštite i poticanja bioraznolikosti, očuvanje voda i ostalih prirodnih resursa te smanjenje otpada.

Osim smanjenja utjecaja na okoliš, te mjere poboljšavaju našu operativnu učinkovitost, kompetitivnost i pomažu nam da ostvarimo očekivanja naših interesnih skupina.

Naši resursi i procesi fokusirani su na način da ostvare najviše industrijske standarde u zaštiti okoliša. Stalno ostvarenje ciljeva naše Politike održivog razvoja naš je imperativ.

Neki utjecaji na okoliš, poput emisije ugljičnog dioksida, imaju globalni utjecaj. Drugi, kao što je utjecaj eksploatacije sirovine na bioraznolikost i devastaciju zemljišta, emisija prašine i utjecaj intenzivnog transporta, imaju značajan lokalni utjecaj.

Svi naši štetni utjecaji na okoliš moraju se smanjivati i naša je obaveza praćenje, mjerenje i stalno poboljšanje naših ključnih pokazatelja zaštite okoliša. Postoje mnoge mogućnosti da se ostvare ova opredjeljenja. Primjerice, naše peći rade na vrlo visokim temperaturama sa strogom kontrolom emisija u zrak. U njima se mogu koristiti i ostaci od proizvodnje iz drugih proizvodnih procesa, kao zamjenske sirovine i goriva. Također, troska iz visokih peći i drugi slični materijali mogu uspješno zamijeniti klinker u proizvodnji cementa. U 2007. godini udio zamjenskih sirovina iznosio je 8,23 posto. Korištenje takvih i sličnih materijala omogućava nam provođenje industrijske ekologije, gdje ostaci od proizvodnje iz jednog sektora postaju sirovina za drugi industrijski sektor.

Prepoznavanje takvih mogućnosti i minimiziranje naših utjecaja kroz učinkovito upravljanje ključan je dio u našem doprinosu održivom razvoju.

Hrvatske tvornice cementa na dvije su se razine uključile u rad na provedbi načela održivosti u svom poslovanju: globalno - putem sudjelovanja u Svjetskoj inicijativi za održivost u industriji cementa (Cement Sustainability Initiative) i na nacionalnoj razini - prihvaćanjem i objavom Izjave o održivom razvoju hrvatske industrije cementa.

Naime, CEMEX Hrvatska je u sklopu Udruženja hrvatskih tvornica cementa "Croatia Cement", temeljem Svjetske inicijative za održivi razvoj u cementnoj industriji, 21. svibnja 2007. godine potpisao Izjavu o održivom razvoju. Time se obvezao da će u Republici Hrvatskoj doprinosti:

- zaštitu klime
- odgovornom korištenju energije i sirovina
- smanjenju emisija
- zdravlju i sigurnosti na radu
- očuvanju biološke raznolikosti
- suradnji s lokalnom zajednicom
- razvoju društveno odgovornog poslovanja.

Hrvatski proizvođači cementa, pa tako i CEMEX Hrvatska, predstavili su 3. lipnja 2009. godine u Hrvatskoj gospodarskoj komori svoje prvo Izvješće o napretku u provedbi obveza prema "Izjavi o održivom razvoju", gdje su javnost izvijestili o poduzetim aktivnostima i mjerama svojih tvrtki na području održivog razvoja u posljednje dvije godine.

Sve naše rotacijske peći opremljene su automatskim kontinuiranim sustavima za mjerenje emisija.

Ključni pokazatelji uspješnosti u zaštiti okoliša

Energija i klimatske promjene

Klimatske promjene danas predstavljaju prioritet u cijelom svijetu. Uzrokovane su povčanom emisijom stakleničkih plinova u atmosferu, uglavnom ugljičnog dioksida. Ti plinovi sprječavaju da se toplina emitirana sa zemlje vrati u svemir i na taj način stvara se "efekt staklenika".

Globalna cementna industrija proizvodi okvirno 5 posto emisije CO₂ od ukupne količine koju proizvodi čovjek svojim aktivnostima. Ovisno o tipu procesa, da bi se proizvela 1 tona cementa emitira se više od 700 kg CO₂. Oko 50 posto direktnih emisija dolazi od kemijske reakcije u proizvodnji klinkera i 40 posto od spaljivanja goriva. Ostalih 10 posto su indirektna emisije CO₂, a posljedica su potrošene električne energije, transporta sirovina i finalnog proizvoda.

Kako CEMEX Hrvatska može doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena

Prvi korak je kvalitetno praćenje, mjerenje i izračun emisija. Obveza svih članica CEMEXa je mjesečno praćenje i izvještavanje o emisijama CO₂.

U okviru Inicijative o održivom razvoju cementne industrije (CSI - Cement Sustainability Initiative) razvili smo sustav redovitog mjesečnog okolišnog izvještavanja o ključnim pokazateljima poslovanja (KPI - Key Performance indicators): upravljanje klimatskim promjenama, potrošnja energije i emisija prašine, sumpornih i dušikovih oksida po toni proizvedenog cementa.

Sve naše rotacijske peći opremljene su automatskim kontinuiranim sustavima za mjerenje emisija. Ti izmjereni podaci nam pomažu utvrditi mogućnosti za povećanje naše učinkovitosti odnosno poboljšanje naših okolišnih i poslovnih pokazatelja.

Strategija za klimatske promjene: primjena najnovije tehnologije i najbolje prakse u cementnoj industriji, stalno investiranje u projekte energetske učinkovitosti, stalno nalaženje načina za povećanje upotrebe zamjenskih materijala, povećana upotreba zamjenskih goriva.

Povećanje upotrebe zamjenskih sirovinskih materijala

Dužnost i obaveza svih zajednica je briga o zbrinjavanju mnogih upotrijebljenih proizvoda kao što su inertni proizvodni otpad i iskorištena mineralna ulja. Mnogi od njih imaju visoku kalorijsku vrijednost i mogu se upotrijebiti umjesto fosilnih goriva u pećima za proizvodnju klinkera.

Jedan od najučinkovitijih načina smanjenja specifične emisije CO₂ je zamjena udjela klinkera u cementu sa zamjenskim materijalima koji imaju slična svojstva klinkeru, a sukladni su zahtjevima kvalitete cementa. Ujedno se smanjuje i količina goriva potrebna za proizvodnju klinkera, što rezultira smanjenjem emisije iz izgaranja goriva.

Takvi zamjenski održivi materijali uključuju trosku - proizvodni otpad iz visokih peći za proizvodnju željeza, kao i leteći pepeo iz termoelektrana. Ova metoda zamjene također osigurava sigurno zbrinjavanje ostatka od proizvodnje iz drugih industrijskih sektora. CEMEX planira uvođenje 12 posto zamjenskih sirovina do 2015. godine, a 15 posto do 2020. godine.

Biomasa iz poljoprivrede i proizvodnje hrane također osigurava upotrebljivo gorivo. Korištenje navedenih materijala kao gorivo dobro je i za društvo i za proizvođače cementa. To je siguran način proizvodnje koji donosi dvostruku korist - zbrinjavanje dijela otpada i smanjenje emisije CO₂.

Korištenje biomase u budućnosti važan je dio našeg Programa mjera za smanjenje emisije CO₂.

Povećana upotreba zamjenskih goriva

Biomasa kao što su ostaci u poljoprivredi i proizvodnji hrane može postati zamjensko gorivo u cementnoj industriji. Biomasa ima neutralan utjecaj na klimu jer koristi CO₂ u fazi rasta i ispušta ga kad se suspaljuje i na taj način stvara neutralni CO₂ ciklus.

Cementne peći osiguravaju vrijedan resurs za zbrinjavanje otpada koji nastaje u široj društvenoj zajednici, kao što su biomasa, poput komine ili drvene sječke, gorivi dio komunalnog otpada, upotrebljena mineralna ulja. Takva zamjenska goriva osiguravaju zamjenu za fosilna goriva koja su neobnovljivi izvori energije, smanjujući cjelokupnu emisiju CO₂. Kako odlaganje otpada postaje zadnja alternativa koja je u Europi sve više zakonski ograničena, cementna industrija osigurava najprihvatljiviji način zbrinjavanja različitih vrsta proizvodnog bio-otpada i gorivog dijela proizvedenog iz komunalnog otpada.

Zamjenska goriva osiguravaju 25 posto od ukupno korištene energije u tvornicama cementa u Europi. Korištenje biomase u budućnosti važan je dio našeg Programa mjera za smanjenje emisije CO₂. Udio zamjenskih goriva u 2007. godini iznosio je samo 1,36 posto. CEMEX planira korištenje 10 posto zamjenskih goriva do 2015. godine, 15 posto do 2020. godine i to prvenstveno korištenjem različitih vrsta biomase.

Energija > Cementna industrija značajno ovisi o izvoru energije. Vjerujemo da korištenje ostataka proizvodnje iz drugih industrija kao zamjenskih izvora toplinske energije pomaže u sigurnom zbrinjavanju otpada u zajednici.

Kontinuirano investiranje u projekte uštede energije

U CEMEX Hrvatskoj stalno tražimo načine kako još više smanjiti specifični utrošak goriva koristeći najbolju praksu ostalih tvornica CEMEXa širom svijeta. Jedan od načina je dodavanje letećeg pepela u sirovinu. Na taj bi se način povećala energetska učinkovitost budući da dolazi do smanjenja temperature potrebne za formiranje klinkera.

Proizvodnjom električne energije i upotrebom otpadne toplinske energije štede se fosilna goriva i smanjuje potrošnja električne energije. CEMEX razmatra mogućnosti korištenja otpadne toplinske energije u svrhu proizvodnje električne energije.

Kako CEMEX Hrvatska može učinkovitije upravljati energijom na sustavan način? Implementacijom Sustava upravljanja energijom zasnovanog na standardiziranoj "najboljoj praksi". Rješenje je dostupno u formi novog Europskog standarda za upravljanje energijom BS EN 16001: 2009. CEMEX kao energetska intenzivna industrija razmatra uspostavljanje i implementaciju navedenog standarda u cilju kontinuiranog poboljšanja energetske učinkovitosti.

Osim na glavnim ispuštima rotacijskih peći, vrećasti filtri ugrađeni su na svim ostalim ispuštima emisija praškastih tvari u zrak te silosima sirovina i proizvoda.

Emisije u zrak

Emisije u zrak nastaju u procesu izgaranja goriva i tijekom proizvodnje cementa. To su dušikovi oksidi (NOx), sumporni oksidi (SOx) i praškaste tvari. Navedene emisije u zrak mogu predstavljati značajan utjecaj na okoliš ako prelaze granične vrijednosti emisija (GVE) koje su propisane zakonskom regulativom Republike Hrvatske.

Automatski sustavi za mjerenje emisija ugrađeni su na svim glavnim ispuštima onečišćujućih tvari u zrak. Na taj način s jedne strane imamo dostupne pokazatelje onečišćujućih tvari u zraku u realnom vremenu koji nam omogućuju preventivne aktivnosti održavanja ispod granične vrijednosti emisija, a s druge strane izmjerene vrijednosti emisija dostupne na www.cemex.hr predstavljaju jedan od načina komunikacije sa zainteresiranim stranama.

Ugradnjom novog programa u 2009. godini osiguran je i prijenos svih podataka kontinuiranog monitoringa u Agenciju za zaštitu okoliša.

Od 2001. godine kroz Program sanacije utjecaja na zrak na svim glavnim ispuštima su ugrađeni vrećasti filtri čime je ispunjen zadani cilj specifične emisije prašine i prije roka. U 2006. u odnosu na 2005. godinu ugrađen je vrećasti filter na hladnjaku klinkera u tvornici "Sveti Kajo" u prvoj polovici godine. U 2007. u rad je pušten vrećasti filter hladnjaka klinkera u tvornici "Sveti Juraj", što je doprinijelo znatnom smanjenju specifične emisije prašine.

U svibnju 2008. godine u rad je pušten vrećasti filter hladnjaka klinkera rotacijske peći tvornice "10. kolovoz", čime je završen Program sanacije utjecaja na zrak. Ukupna vrijednost sredstava koje je CEMEX Hrvatska uložio u zaštitu okoliša iznosi više od 300 milijuna kuna.

Osim na glavnim ispuštima rotacijskih peći, vrećasti filtri ugrađeni su na svim ostalim ispuštima emisija praškastih tvari u zrak te silosima sirovina i proizvoda.

Tri automatske imisijske mjerne postaje za praćenje kakvoće zraka

Tri automatske mjerne stanice za praćenje kakvoće zraka u vlasništvu CEMEX Hrvatske postavljene su u Kaštel Sućurcu, u rudniku "Sv. Kajo" u Solinu i u Splitu još 2003. godine. Na taj način omogućeno je praćenje svih utjecaja na kakvoću zraka na ovom području, a podaci o praćenju se nalaze na službenim stranicama Ministarstva okoliša kao dio Državne mreže za praćenje kakvoće zraka.

Godišnja izvješća o kakvoći zraka su dostupna na web stranici www.cemex.hr.

Uvodimo nova rješenja i inovativnu tehnologiju koja nam omogućava korištenje obnovljivih izvora energije i to na način koji je najprihvatljiviji za zajednicu i okoliš.

Potrošnja resursa

Cementna industrija ima visoke zahtjeve za energijom i materijalima, ali s druge strane osigurava brojne mogućnosti za oporabu i ponovnu upotrebu različitih vrsta ostataka od proizvodnje iz drugih proizvodnih procesa.

Industrijska ekologija > Cilj industrijske ekologije je održati biološku ravnotežu ekosustava optimiziranjem upotrebe svih vrsta resursa, a posebno poticanjem korištenja zamjenskih resursa, kao što su otpad biološkog podrijetla i ostaci od proizvodnje iz drugih proizvodnih procesa. Proizvodnja cementa je po svojoj prirodi veliki potrošač neobnovljivih izvora (minerali i fosilna goriva). Očuvanje tih resursa je ključna tema održivog razvoja za cementnu industriju. Specifičnost procesa dobivanja cementa nudi široke mogućnosti zamjene neobnovljivih sirovina i fosilnih goriva biomasom, otpadom biološkog podrijetla i nusproizvodima iz svakodnevnog života i industrije. Na taj način cementna industrija sudjeluje u smanjenju pritisaka na okoliš na vrlo konkretan način. Ne radi se samo o očuvanju neobnovljivih resursa, već na taj način cementna industrija postaje uslužni servis zajednici, nudeći najprihvatljiviji način zbrinjavanja jednog dijela otpada.

Gorivo

Iako je veliki potrošač energije i sirovina, cementna industrija pruža mogućnosti za korištenje obnovljivih izvora energije. Uvodimo nova rješenja i inovativnu tehnologiju koja nam omogućava korištenje obnovljivih izvora energije i to na način koji je najprihvatljiviji za zajednicu i okoliš.

Korištenjem zamjenskih goriva i materijala, smanjuju se troškovi goriva i emisije ugljičnog dioksida, ali i osigurava zajednici primjeren i učinkovit način zbrinjavanja otpada.

Naši ciljevi su:

- osigurati dozvole za korištenje zamjenskih goriva
  - povećati količine zamjenskih goriva
  - smanjiti količine fosilnog goriva.
-

U CEMEXu optimiziramo potrošnju vode i uvodimo recikliranje vode, korištenjem zatvorenih sustava hlađenja.

Korištenje materijala

Sirovine koje koristimo za proizvodnju nisu neiscrpne. Stoga ulažemo u tehnologije koje omogućuju korištenje alternativnih sirovina i goriva. Smanjenjem udjela klinkera u cementu, odnosno korištenjem drugih materijala, smanjujemo potrošnju energije i iscrpljivanje sirovina. Pritom vodimo računa i o kvaliteti naših proizvoda, jer su čvrstoća i trajnost temelj njihove sigurne upotrebe.

Jedan od načina za postizanje optimalnijeg korištenja materijala je unaprjeđenje metoda za kontrolu sastava sirovine i osiguranje postojane mješavine, čime se smanjuje količina otpadne sirovine i poboljšava energetska učinkovitost.

Minimizacija otpada i korištenje vode

Voda je ključni resurs koji koristimo u proizvodnji betona, te kao sredstvo za čišćenje postrojenja, radnih strojeva i vozila. U proizvodnji cementa vodu koristimo prvenstveno za hlađenje. Voda je ujedno jedan od najdragocjenijih prirodnih resursa - klimatske promjene i industrijska onečišćenja prijete njenom nestašicom.

Zbog toga u CEMEXu optimiziramo njezinu potrošnju i uvodimo recikliranje vode, korištenjem zatvorenih sustava hlađenja. Tijekom 2006. godine optimizirali smo rashladni sustav u tvornici "Sveti Kajo" čime smo smanjili potrošnju vode za 51,45 posto u odnosu na 2005. godinu, izbjegli mogućnost puknuća opskrbnih vodovodnih cijevi i smanjili količinu otpadnih rashladnih voda.

Tablica: Potrošnja vode u tvornici "Sv. Kajo"

Godina	Potrošnja vode u m ³
2005.	213.194
2006.	103.500
2007.	102.000
2008.	95.990
2009.	71.590

Naši ciljevi: poticanje i uvođenje recikliranja vode gdje je tehnički moguće; izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada na mjestu nastanka; ponovo korištenje otpada na mjestu nastanka; sve vrste vlastitog proizvodnog otpada reciklirati u procesu proizvodnje gdje je tehnički moguće; otpad se odlaže na odlagališta jedino ako nije moguća uporaba.

Upravljanje otpadom odvija se na dvije razine. Na prvoj razini težimo smanjenju nastajanja otpada, a na drugoj razini ponovno ga upotrebljavamo na svim lokacijama na kojima je to tehnički izvedivo. Na taj način, sav otpadni materijal koji nastaje tijekom procesa proizvodnje, kao i materijal nastao rušenjem starih objekata recikliramo i vraćamo u proizvodni proces.

Od 2007. do 2009. godine u sve tri tvornice CEMEXa kao zamjensko gorivo iskoristili smo do 14,56 tona vlastitog otpadnog ulja, a u tvornici "Sv. Juraj" u proces proizvodnje vraćeno je 3.063 otpadnih filtarskih vreća. Tako možemo reći da otpad tretiramo kao sirovinu koju koristimo u daljnjim proizvodnim procesima, osim u slučajevima kada njegova uporaba nije moguća.

Provođenjem procesa rekultivacije, CEMEX primjenjuje smjernice Politike održivog razvoja, čime eksploataciju sirovine usklađuje s potrebom za očuvanje biološke raznolikosti.

Rekultivacija rudnika

Eksploatacija sirovine u rudniku samo je jedna faza ciklusa života zemljišta. Provođenjem procesa rekultivacije, CEMEX primjenjuje smjernice Politike održivog razvoja, čime eksploataciju sirovina usklađuje s potrebom za očuvanjem biološke raznolikosti. Tijekom izvođenja i nakon završetka eksploatacijskih radova na eksploatacijskom polju, gdje god je to moguće, provodi se tehnička i biološka sanacija zemljišta u rudniku.

Sanacija se provodi u skladu s Glavnim rudarskim projektom, Projektom biološke sanacije te s lokacijskom dozvolom i projektnim rješenjem na osnovi kojeg nam je dodijeljena rudarska koncesija za eksploataciju sirovine za proizvodnju cementa.

Tako je za izradu Projekta biološke sanacije eksploatacijskog polja "Sveti Juraj-Sveti Kajo" (siječanj 2006.) i polja "10. kolovoz" (svibanj 2007.) CEMEX angažirao Institut za jadranske kulture i melioraciju krša Split, koji je procijenio geološke, hidrografske i klimatske karakteristike područja te predložio biološko-tehničke melioracijske radove, biljne vrste i tipove sadnje.

Biološka rekultivacija se provodi s ciljem stvaranja zaštitnog šumskog pojasa, sprječavanja erozije, osiguravanja stabilnosti zemljišta, zaštite tla i regulacije otjecanja vode. Površina obuhvaćena projektom biološke rekultivacije iznosi 190.000 m² za eksploatacijsko polje "Sveti Juraj-Sveti Kajo". Tako je u razdoblju od 2005. do 2007. godine, u okviru projekta sanacije rudnika, posadeno više od 16.000 biljaka, a 2008. još je gotovo 7.000 njih posadeno u rudniku "10. kolovoz". Odabrane su biljne vrste koje su skromne u svojim zahtjevima prema staništu, dobro štite tlo od erozije, brzo rastu te su dekorativne, poput alpskog bora, čempresa, crnike, masline, zatim grmolikih vrsta brnistre, ružmarina i lavande.

Završili smo radove rekultivacije u rudniku "10. kolovoz" na 5,3 posto površine tj. na površinama na kojima je završena eksploatacija. Način biološke rehabilitacije i buduća upotreba prostora rudnika rezultat je konzultacije s lokalnom zajednicom i drugim zainteresiranim stranama.

Radi usklađenja s prostorno-planskim dokumentima lokalne razine te osiguranja dugoročnog poslovanja, uz provedbu procjene utjecaja na okoliš, CEMEX Hrvatska izradio je i Održivi model rudnika.

U suradnji s Hrvatskim vodama radimo na projektu izgradnje velike akumulacije unutar eksploatacijskog polja "Sv. Juraj" u Kaštel Sućurcu. U poljoprivredi se današnji proizvođači koriste uglavnom vodom iz vodoopskrbnog sustava za navodnjavanje, što više nije uobičajena praksa, odnosno nije ni ekološki ni ekonomski prihvatljivo.

Stoga se u projektima navodnjavanja predlaže izgraditi jednu veliku i više srednjih akumulacija na području Kaštela u kojima bi se sakupljala voda u jesensko-zimsko-proljetnom razdoblju, dok bi se u vegetacijskom razdoblju ta voda koristila za navodnjavanje. Izgradnju akumulacije potrebno je uskladiti s rudarskim projektom i s projektom konačnog uređenja terena u sklopu projekta sanacije eksploatacijskog polja.

U CEMEX Hrvatskoj prikupljamo geografske i biološke podatke o rudnicima kako bismo ih mogli usporediti s kartama područja na kojima bi biološka raznolikost mogla biti ugrožena.

Biološka raznolikost

Očuvanje biološke raznolikosti postaje sve važnijim elementom naših poslovnih operacija, s obzirom na njezin značaj u borbi protiv klimatskih promjena. Tako čuvamo floru i faunu za vrijeme i nakon završetka eksploatacijskih aktivnosti.

U svrhu unapređenja upravljanja okolišem, CEMEX je na globalnoj razini uspostavio suradnju s udrugom BirdLife International, koja ima za cilj jačanje kompetencija obiju organizacija koje su potrebne za ostvarenje bolje zaštite biološke raznolikosti na lokalnoj, regionalnoj i globalnoj razini. U okviru suradnje s BirdLife International CEMEX je kreirao bazu podataka "Biodiversity Database", koja omogućuje praćenje i upravljanje čimbenicima koji utječu na biološku raznolikost.

Lokacije povezane s bioraznolikošću

U CEMEX Hrvatskoj prikupljamo geografske i biološke podatke o rudnicima kako bismo ih mogli usporediti s kartama područja na kojima bi biološka raznolikost mogla biti ugrožena. Tako ćemo za ugrožena područja definirati akcijske planove za očuvanje biološke raznolikosti za područje Kaočina gaja na Kozjaku, koji se jednim dijelom nalazi unutar eksploatacijskog polja "Sveti Juraj-Sveti Kajo" te ihtiološkog rezervata gornjeg toka rijeke Jadro, duž čije obale je smještena tvornica "10. kolovoz", a u skladu s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije.

Prostornim planom uređenja Grada Solina predviđeno je da se na dijelu lijeve obale rijeke Jadro formiraju javne zelene površine, pa je izrađen projekt u kojem je predloženo formiranje šetnice. Projektom će se omogućiti građanima šetnja i rekreacija neposredno uz riječno korito od Vidovića mosta do mosta Voljak.

Budući da dio objekata tvornice "10. kolovoz" više nije u funkciji, predloženi koridor šetnice djelomično je smješten i na desnoj obali rijeke. Plan je da se dijelovi obale Jadrta urede pješačkim mostovima, sadnjom grmova, stabala i drugih biljnih vrsta te postavljanjem klupica.

Transport i logistika

Velike količine materijala i proizvoda postavljaju pred CEMEX visoke zahtjeve u logistici i transportu. CEMEX Hrvatska je jedini proizvođač u regiji koji svoje kupce opskrbljuje koristeći tri vida teretnog transporta do krajnjeg potrošača i do pretovarnih terminala: željeznički, cestovni i brodski.

U proteklom razdoblju 16 posto proizvoda transportiralo se željeznicom, 10 posto brodom i 74 posto cestom.

Naši ciljevi:

- povećati transport materijala željeznicom i morem u cilju smanjenja pritiska na prometnice i smanjenja emisija u zrak
- poboljšanja u planiranju i praćenju radi osiguranja učinkovitosti korištenja vozila
- trening sigurnosti i učinkovite potrošnje goriva za vozače

Obveza je svakog zaposlenika u sustavu prijaviti nesukladnosti, neplanirane događaje, incidente ili oštećenja imovine.

CDM sustav - sustav izvještavanja o okolišnim incidentima

Komunikacija je jedan od ključnih elemenata za uspješno upravljanje sustavom zaštite okoliša. CEMEX Hrvatska je uspostavio niz procedura koje reguliraju internu komunikaciju između različitih razina i funkcijskih odjela, kao i postupke zaprimanja, arhiviranja i odgovaranja na upite interesnih skupina. Obveza je svakog zaposlenika u sustavu prijaviti nesukladnosti, neplanirane događaje, incidente ili oštećenja imovine.

Na globalnoj razini CEMEX je uveo najsuvremeniju računalnu platformu koja na jednom središnjem mjestu prati i analizira incidente, te omogućava nadzor nad provođenjem preventivnih i korektivnih mjera. Ovakav način praćenja poslovnih procesa primjenjuje se u 22 zemlje, uključujući Hrvatsku od 2008. godine.

Pomoću CDM (Collaboration Document Management) i EIR (Environmental Incidents Reporting) alata izvještavamo kako slijedi:

Veliki incidenti kategorije 1. - to su incidenti kojima se krše zakonski propisi, a rezultiraju nekontroliranom emisijom onečišćujućih tvari u zrak, tlo ili vodu, te pravnim postupcima pokrenutim protiv tvrtke. Izvješće o incidentu je potrebno poslati najkasnije u roku od 24 sata nakon što se incident dogodio.

Manji incidenti kategorije 2. - to su incidenti kojim se krše interni propisi tvrtke, a rezultiraju nekontroliranom emisijom onečišćujućih tvari u zrak, tlo ili vodu (bilo unutar tvornice ili izvan nje) koja bi, ako se ne zaustavi, dovela do kršenja zakona. Izvješće o incidentu je potrebno poslati najkasnije u roku od 7 dana nakon što se incident dogodio.

Vanjske pritužbe vezane uz zaštitu okoliša. - izvješće o pritužbama je potrebno poslati najkasnije u roku od mjesec dana nakon što pristignu u tvrtku.

Naši pokazatelji održivosti

Ekonomski pokazatelji				
GRI		2007.	2008.	2009.
EC1	Donacije	1.762.858	5.504.003	4.660.207
EC5	Omjer najniže plaće CEMEX Hrvatske prema najnižoj plaći u RH	2:1	2:1	1,7:1
EC6	Udio domaćih dobavljača	80%	84%	80%
EC8	Infrastrukturalna ulaganja i usluge radi stvaranja javne koristi	3.545.957	6.942.145	3.853.333

Okolišni pokazatelji - Korištenje energije					
GRI		2007.	2008.	2009.	Cilj
CEMEX	Udio zamjenskih goriva, %	1,36	1,6	3,36	10% zamjenskog goriva do 2015., 15% do 2020. god.
EN2	Udio zamjenske sirovine, %	8,23	10,22	7,93	Uvođenje 12% zamjenskih sirovina do 2015., 15% do 2020. god.
EN3	Specifični trošak energije, MJ/t klinkera	3440	3467	3408	
CSI	Klinker/cement faktor*, %	73,61	72,29	74,89	

* Odnos između potrošnje klinkera i proizvodnje cementa izračunat u skladu s CSI protokolom.

Okolišni pokazatelji - Upravljanje klimatskim promjenama					
GRI		2007.	2008.	2009.	Cilj
EN16	Ukupna CO ₂ emisija (neto)*, t	1.535.350	1.393.778	1.073.926	
EN16	Ukupna CO ₂ emisija (bruto), t	1.541.549	1.400.532	1.084.667	
EN18	Specifična CO ₂ emisija (neto), kg/t proizvoda	665	643	665	25% smanjenje emisije CO ₂ /t proizvoda do 2015. uzimajući kao osnovu 1990. god.

* Neto emisija: ukupna emisija CO₂ minus indirektno uštede kao npr. korištenje alternativnih goriva

Okolišni pokazatelji - Emisije u zrak					
GRI		2007.	2008.	2009.	Cilj
EN20	Ukupna emisija NOx t/g	4061	3364	2823	
EN20	Specifična emisija NOx g/t klinkera	2263	2092	2245	Smanjenje specifične emisije NOx po toni klinkera za 15% do 2015. uzimajući kao osnovu 2005. god.
EN20	Ukupna emisija SOx t/g	380	389	349	
EN20	Specifična emisija SOx g/t klinkera	212	240	277	Smanjenje specifične emisije SOx po toni klinkera za 10% do 2015. uzimajući kao osnovu 2005. god.
EN20	Ukupna emisija prašine (t/g)	76	63	31,6	
EN20	Specifična emisija prašine g/t klinkera	42	39	25	Smanjenje specifične emisije praškastih tvari po toni klinkera za 50% do 2015. uzimajući kao osnovu 2005. god.
CEMEX	% proizvedenog klinkera u pećima s kontinuiranim mjerenjima	100%	100%	100%	
CEMEX	% rotacijskih peći s kontinuiranim praćenjem emisija	100%	100%	100%	

Radni odnosi i dostojan rad - Promjena u obrazovnoj strukturi stalno zaposlenih u CEMEX Hrvatskoj

GRI		2007.	2008.	2009.
LA1	NKV	108	104	98
	PKV/KV/VKV/SSS	439	419	359
	VŠS/VSS/MR	198	203	184
	Ukupno	745	726	641

Radni odnosi i dostojan rad - Beneficije osigurane zaposlenicima koji rade puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane zaposlenicima zaposlenima privremeno ili na djelomično radno vrijeme			
GRI	2007.	2008.	2009.
LA3	*	*	*

* svi zaposlenici imaju jednake beneficije

Radni odnosi i dostojan rad - % zaposlenika obuhvaćenih kolektivnim ugovorom			
GRI	2007.	2008.	2009.
LA4	78%	78%	77%

Radni odnosi i dostojan rad - Stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana te broj smrtnih slučajeva				
GRI		2007.	2008.	2009.
GRI	Broj ozljeda na radnom mjestu	3	4	1
	Stopa ozljeda na radnom mjestu = ukupan broj ozljeda/ukupan broj odrađenih sati x 200.000	0,418	0,558	0,16
	Operacije sa sigurnosnim programom treninga za vozače, %	0,0%	70%	90%
LA7	Udio zaposlenika koji idu na sistematske preglede, %	60%	70%	70%
	Broj profesionalnih bolesti	0	0	0
	Ukupan broj profesionalnih bolesti/ukupan broj odrađenih sati x 200.000	0	0	0
	Stopa izgubljenih dana = ukupan broj izgubljenih dana/ukupan broj odrađenih sati x 200.000	2187	1669	1304
	Broj smrtnih slučajeva	0	0	0

Radni odnosi i dostojan rad - Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku prema kategoriji zaposlenika				
GRI		2007.	2008.	2009.
GRI	Viši menadžment	35	35	6
	Srednji menadžment	76	76	24
	Stručno, tehničko osoblje	50	50	10
LA10	Administrativno osoblje	50	50	7
	Proizvodnja	20	20	25
	Održavanje	25	25	80

Radni odnosi i dostojan rad - Ukupan broj zaposlenih							
GRI	2007.		2008.		2009.		
	Ukupno	789		719		641	
LA13	Ž	114	14,45%	102	14,19%	90	14,04%
	M	675	85,55%	617	85,81%	551	85,96%

Radni odnosi i dostojan rad - Struktura upravljačkog kadra po spolu							
GRI	2007.		2008.		2009.		
	Ukupno	45		47		45	
LA13	Ž	14	31,11%	15	31,91%	14	31,11%
	M	31	68,89%	32	68,09%	31	68,89%

Radni odnosi i dostojan rad - Upravljački kadar mlađi od 35 godina						
GRI	2007.		2008.		2009.	
LA13	19	42,22%	8	17,02%	10	22,22%

Radni odnosi i dostojan rad - Omjer osnovne plaće muškaraca i žena prema kategoriji zaposlenika			
GRI	2007.	2008.	2009.
LA14	1:1	1:1	1:1

Ljudska prava			
GRI			
HR3	Ukupan broj sati obuke zaposlenika o ljudskim pravima		50
HR 4	Ukupan broj slučajeva diskriminacije i poduzete mjere		0

Društvo		
GRI		
SO2	Postotak i ukupan broj poslovnih jedinica podvrgnutih analizi korupcijskog rizika	100% 5 postojećih poslovnih područja
	Postotak zaposlenika obuhvaćenih obukom o antikorupcijskim politikama	100%
SO3	Menadžment	100%
	Ostali zaposlenici	100%

Odgovornost za proizvod - Vrsta podataka o proizvodu		
GRI		Da/ne
PR3	Podrijetlo proizvoda	Da
	Sadržaj proizvoda	Da
	Sigurna upotreba proizvoda	Da
	Odlaganje proizvoda/ambalaže	Da
	Naziv proizvoda	Da
	Namjena proizvoda	Da
	Tehnička uputa	Da
	Rukovanje i skladištenje	Da
	Stabilnost i reaktivnost	Da

Odgovornost za proizvod - Zadovoljstvo kupaca		
GRI		
GRI	Učestalost mjerenja zadovoljstva kupaca	godišnje
	Metoda anketiranja	pisani upitnici - anonimni - prodajni predstavnici su distribuirali upitnike svojim kupcima - ispunjeni upitnici su vraćeni poštom ili preko prodajnih predstavnika
PR5	Mehanizmi za davanje povratne informacije kupaca	pisani upitnik
	Ključni zaključci upitnika za izvještajno razdoblje: - kupci poslovanje s tvrtkom u Hrvatskoj ocjenjuju u prosjeku kao vrlo dobro - vrlo vjerojatno bi tvrtku preporučili prijateljima, kolegama/poslovnim suradnicima - vrlo vjerojatno žele nastaviti kupnju i poslovanje s tvrtkom - smatraju da imaju umjerenu prednost na tržištu zbog poslovanja s tvrtkom u usporedbi s poslovanjem s bilo kojim drugim proizvođačem cementa	godišnje

Nagrade

CEMEX Hrvatska članica je i jedan od osnivača Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj.

Jedna od osobina koja CEMEX izdvaja od drugih jest neprestano ulaganje u unaprjeđenje poslovanja.

Neke od nagrada koje je CEMEX globalno primio 2008. godine:

- > Pet certifikata ENERGY STAR za cementare koje daje američka Agencija za zaštitu okoliša (EPA).
- > Nagrada za društveno odgovorno poslovanje koju dodjeljuje Hispanic National Bar Association (HNBA), SAD i Meksiko.
- > Nagradu za društveno odgovorno poslovanje petu godinu zaredom CEMEXu je dodijelio meksički CEMEFI.
- > Nagrada za prijevoz i logistiku koju dodjeljuje britanski Safety and Health Practitioner i Institute of Occupational Safety and Health (SHP IOSH).
- > Nagrada za zaštitu okoliša koju dodjeljuje kostarikansko Ministarstvo za okoliš i energetiku.
- > Nagrada za društveno odgovorno poslovanje koje dodjeljuju egipatske burze u Kairu i Aleksandriji (CASE).

Nagrade koje je primio CEMEX Hrvatska u izvještajnom razdoblju:

Certifikat Poslodavac Partner dodijeljen je CEMEXu kao priznanje za kvalitetno postavljene procese i izvrsnost u upravljanju ljudskim resursima.

Nagrada "Indeks DOP-a". Hrvatska gospodarska komora i Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, dodijelili su ovo priznanje za društveno odgovorno poslovanje CEMEX Hrvatskoj 2008. i 2009. godine.

Nagrada "Dodir dobrote" za najistaknutije humanitarce Dalmacije 2007. i 2009. godine.

Plaketa "Zlatna kuna" dodijeljena je 2009. godine CEMEXu od strane HGK-Županijske komore Split za najuspješniju veliku tvrtku u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Brojne nagrade za najbolje dizajnersko rješenje ambalaže, dizajn agencije TRIDVAJEDAN, dobio je CEMEX za cementne vreće proizvoda Optimo i Strukto: I.D. Annual Design 2007.; ED Awards 2007.; CroPak 2007.; Print's A+C=D Business Graphic 2007.; Graphis "G" Gold Award 2008.; u izboru "Hrvatski dizajn sad/Croatian Design Now", Victor Margolin i Feđa Vukić, 2009.; u izboru "Boxed and Labelled", Gestalten books, 2009.

Interne nagrade

Nagrada CEMEXa za:

- tvornicu "10. kolovoz" za ostvareni cilj od "0 ozljeda" u 2007. godini
- značajno unaprjeđenje u sigurnosti zaposlenika i zaštiti na radu u 2007. godini na državnoj razini unutar regije Europa, Bliski Istok, Afrika, Azija i Australija

Inicijative i organizacije u kojima sudjelujemo - globalno i lokalno

CEMEX je jedan od osnivača CSI-a (Cement Sustainability Initiative - Inicijativa o održivom razvoju cementne industrije) i član Projekta energetske učinkovitosti u zgradama Svjetskog poslovnog savjeta za održivi razvoj.

Međunarodna inicijativa za održivi razvoj cementne industrije (CSI)

CEMEX je jedan od osnivača CSI-a (Cement Sustainability Initiative - Inicijativa o održivom razvoju cementne industrije) i član Projekta energetske učinkovitosti u zgradama Svjetskog poslovnog savjeta za održivi razvoj.

Cilj CSI-a je poboljšanje globalnih okolišnih i socijalnih pokazatelja u cementnoj industriji, na čemu neprestano radimo i postižemo sve bolje rezultate.

CEMEX Hrvatska članica je i jedan od osnivača Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (HRPSOR).

Croatia Cement g.i.u.

U sklopu Udruženja hrvatskih tvornica cementa Croatia Cement, kao promotor održivog razvoja, a na temelju Svjetske inicijative za održivi razvoj u cementnoj industriji 2007. godine potpisali smo Izjavu o održivom razvoju te se time obvezali da ćemo u Republici Hrvatskoj doprinosti zaštiti klime, odgovornom korištenju energije i sirovina, smanjenju emisija, zdravlju i sigurnosti na radu, očuvanju biološke raznolikosti, suradnji s lokalnom zajednicom i razvoju društveno odgovornog poslovanja.

Global Compact

CEMEX je na globalnoj razini od 2004. godine član najveće svjetske inicijative na području društveno odgovornog poslovanja, a CEMEX Hrvatska je među prvim tvrtkama na hrvatskom tržištu koja se priključila Inicijativi 2007. godine.

Global Leadership Network

CEMEX je 2005. godine postao članom Global Leadership Networka (GLN), mreže međunarodnih tvrtki posvećenih ostvarenju najboljih praksi u području društvene odgovornosti.

Hrvatska udruga poslodavaca - Udruga nemetala, građevinskog materijala i rudarstva

Članovi smo specijalizirane granske udruge pri Hrvatskoj udruzi poslodavaca. Ključne aktivnosti udruge su međusobno povezivanje poduzetnika različitih djelatnosti, veličine i regionalne prisutnosti, što nam olakšava stvaranje dugoročnih odnosa povjerenja s ključnim zainteresiranim stranama.

Zajednica za zaštitu okoliša pri HGK

Članstvo u Hrvatskoj gospodarskoj komori omogućuje nam pristup različitim korisnim uslugama, kao što su poslovne informacije o tvrtkama, propisima i zakonima u području gospodarstva te podrška u unapređivanju kvalitete i zaštite okoliša. Zajednica za zaštitu okoliša pri HGK okuplja tvrtke koje svoje poslovanje temelje na načelima održivog razvoja.

Zajednica za društveno odgovorno poslovanje pri HGK

Shvaćajući važnost društveno odgovornog ponašanja i održivog razvoja u današnjem dinamičnom poslovnom okruženju te nužnosti kontinuiranog promicanja prakse takve vrste ponašanja, CEMEX Hrvatska član je Zajednice za društveno odgovorno poslovanje pri HGK.

Hrvatsko udruženje za zaštitu zraka

Kako bismo više doprinijeli inicijativama usmjerenim na poboljšanje kvalitete zraka, članovi smo Hrvatskog udruženja za zaštitu zraka. Time pokazujemo svoje jasno opredjeljenje za ulaganje u sve segmente zaštite okoliša.

Birdlife International

CEMEX je 2007. godine potpisao desetogodišnji sporazum s Birdlife Internationalom, najvećom mrežom neovisnih ekoloških organizacija i vodećim autoritetom u zaštiti ptičjih vrsta. To nam pomaže u naporima da zaštitimo bioraznolikost i stvorimo zdrava, prirodna staništa na našim lokacijama i u njihovoj blizini.

Conservation International

Suradujemo s organizacijom Conservation International kako bismo doprinijeli globalnim nastojanjima u očuvanju bioraznolikosti i podizali svijest ljudi u tom smislu.

Naše tvornice "Sv. Juraj", "Sv. Kajo" i "10. kolovoz" uvele su Sustave za upravljanje kvalitetom, okolišem, sigurnošću i zaštitom na radu u skladu sa zahtjevima dobrovoljnih normi ISO 9001, ISO 14001 i OHSAS 18001, a dobiveni međunarodno priznati certifikati od nezavisne akreditirane kuće dokaz su usklađenosti našeg poslovanja s navedenim normama. Primjena navedenih normi obavezuje nas da u suradnji s interesnim skupinama kontinuirano poboljšavamo svoj sustav upravljanja.

GRI tablica				
	Područje	GRI (G3) pokazatelj	Global Compact principi	Br. stranica u Izvještaju
Profil	Strategija i analiza	1.1-1.2		4-9
	Organizacijski profil	2.1-2.10		9-11
	Profil izvještaja	3.1-3.4		3
	Opseg i granica izvještaja	3.5-3.13		3
Upravljanje, obveze i uključenost	Upravljanje	4.1-4.10		9-11
	Obveze prema vanjskim inicijativama	4.11-4.13		52
	Uključenost interesnih skupina	4.14-4.17		13-15
Ekonomski pokazatelji	Pristup upravljanju	DMA		9-11
	Ekonomski učinak	EC1		47
	Tržišna prisutnost	EC5		47
	Tržišna prisutnost	EC6		47
	Neizravni ekonomski učinak	EC8		47
Okolišni pokazatelji	Pristup upravljanju	DMA	7,8,9	13-19, 37-45
	Materijali*	EN2		47
	Energija*	EN3		47
	Emisije u zrak*, ispuštanja, otpad	EN16, EN18, EN20		47
Radni odnosi i dostojan rad	Pristup upravljanju	DMA		21-27
	Zapošljavanje	LA1, LA3		47-48
	Odnosi zaposlenika i Uprave	LA4	3,4,5,6	48
	Zdravlje i sigurnost na radu	LA7		48
	Obuka i obrazovanje	LA10		48
	Raznolikost i jednake mogućnosti	LA13, LA14		48-49
Ljudska prava	Pristup upravljanju	DMA		21-27
	Ljudska prava	HR3	1,2	49
	Nediskriminacija	HR4		49
Društvo	Pristup upravljanju	DMA		29-31, 37-45
	Korupcija	S02, S03	10	49
Odgovornost za proizvod	Pristup upravljanju	DMA		33-35
	Informacije i oznake na proizvodima	PR3		49
	Zadovoljstvo kupca	PR5		49

* CSI protokol